

אפֿאָר אַפְּעָנָע וּוּעֲרַטָּע צֹו דֵּיר מַעַנְד עַלְסְטִישׁע שְׂוּוֹאַנְצָן:

דו ווייסט דאך זיינער גוט:

- או דיין מצח איז זיינער ביטער, דו ביסט מיאום אריגגעפאלאע...
- דו לעבסט אונטער א שטענדיגן ביטערן פחד פון די נענסטע חברים און משפחה מיטגילדער, טאמער חלייה וועלן זיין דיר חזשד זיין אלס א באטש"ז רה"ל.
- אין דיין מה שפאצ'ין ארום הונדרטש קשיות, וואס לאזן דיר נישט קיין מנוחה, אבער דו טארסט זיך נבעען נישט אויסשמעסן מיט קיינעם.
- מען לאזט דיך נישט האבן קיין שום איגענע מיינונג אין דיין לעבן, אפֿילו אין פריוואט עניינים וד"ל, אדער אין די חינוך פון דינען קינדער, אלעס וווערט אנטגעפֿירט דורך אנדערע לוייט זיינער איגענע אינטערען.
- מען האט דיך שווין אויסגעליידיגט יעדער פרוטה און באראבעוועט דאס ברויט פון מוויל פון דינען קליענער פאר זיינע (ליידיגע) בתי מדרשים, ת"ת, ישיבה, וכו' וכו' (וועוד ידו נתוי - ער איז נאך ווית נישט פערטיג) בשעת ער לעבעט אשוואוילטאג און פארט אויף טיינער לוקסטראיעז וואקצייעס לאנגע חדשים.
- ועל כולם דו האסט דיך אודאי נישט געראכטן או מען ווועט דיך צונעמען דיין ריינע אידישן גלויבן אינעם אין איינציג גט און אויפֿטוישן אין גלייבן אין א געטשקע און אים דינען.

מײַר אלע ווייסן זיינער גוט:

- או דו ביסט נישט אינגןץן פאר-נערט, און די חלשות זיך צו זעהן ארויס דעפֿון.
- דו קענסט זיך נישט מוחל זיין או פאר א טעות האסט געמאכט 20 יאר צוריק (וואן בייט נאך געוווען יונגע און קינד'יש) דארפֿסטו און דינען קינדער און איניקלאען באצאלן אוזא טיינערן פרײַז לעולם וועד.
- ווי שוער עס איז פאר דיר צו מאכן די החלטה, זיך אויפֿצושטעלן און אפלאון די גאנצע מעשה.
- ווי שטאַרְק דו האסט מורה פון די טעראר און רדייפות וכו' (שהחיניינן קימנו...וד"ל) וואס וווארט דיר אָפּ נאכדען.
- ווי גרויס איז דיין דאגה צו וועלן דינען איגענע משפחה און קינדער דיר חלייה נישט אפלאון און שטוויסן. און ווער ווייסט צו זיינע קומען בכל צו דינען שמחות.

אבער וויסן זאלסטע:

- עס איז אלס בעסער ווי צו בלֵיבּן דארט, און לעבן אינטערדווקטן וויטאָגְלִיכָע לעבן לאורך ימים ושנים! (כפרט ווען מען וועט נישט קיין סוף, די מצח וווערט נאך ערוגער פון טאג צו טאג...)
- די רגע וואס דו לאזט אָפּ, נעמיט דיך כלֵל יְשָׁרָאֵל אויף מיט אַפְּעָנָע דענט, און איזן גיינע דיר שטענדיג שטיעצען, העלפֿן און מחזק זיין!
- וואס אָטָג עס גייט פֿאָרְבִּי, גייסטו אלס טיפער און טיפער אינעם פֿלאָנטער, און ווערט מעָר און מעָר אַרְיִינְגְּעַצְוּגָן אִין דעם פֿסְיכָּאָלָגְיִישָׁעָן אִון קָאָמוֹנִיסְטִישָׁן שְׂיֻבָּד.
- כאָפּ זיך מיט, מיט די אַיבְּעָר 200 (!) משפחות וואס האבן אִין די לעצטער פֿאָר יְאָר גַּעֲמָאָכָט פֿלִיטָה אִון אַנְגָּהוּבָן אֲנִיעָ לעַבְּן, אִון זִינְגָּעָן שִׁירָה - הַלְּלוּ עֲבָדִי הָ וְלֹא עֲבָדִי פֿרָעָה!
- אַסְאָך פָּוּן דִּינָע אַגְּעָנָע קָרְבָּים אִון חֶבְרָים וּוּאָרְטָן אוִיךְ צו גַּיְן פָּוּן דָּארְט אַבְּעָר זַיְהָ האָבָן מָוָרָא, זַיְהָ וּוּלְן זַיְהָ מִיטְכָּאָפּן מיט דיין באָן...
- מּוֹטָב שִׁקְרָא שָׁוְתָה כָּל יְמִי וְאֶל יְהִי דְּשֻׁעָה שָׁהָאתָה לְפִנֵּי הַמָּקוֹם!

קובי תשיבות הגרחיד"ץ רביים שליט"א

ראב"ד סאטמאר אנטווערפן

בעל הייעוץ דוד'

ובו מ"א תשיבות

**דבר דבר על אופנו בעניין
הקלקוול הגדול והכפירה הנוראה**

בכת מרכז ריז'גיאן

טרם הדפסת התשובות פניו אל הגאון הנ"ל ושאלנו אותו רשות לקבץ כל התשובות לפונדק אחד ולפרסם, ונתן הסכמתו בתנאי שלמעלה מעשרה תשובות ארוכות שהצעניות והשתיקה יפה להם ברבים לא יעלו על מכבש הדפוס ولكن לא הדפסנו כאן, אך התשובות נשלחו לשואלים בדבר ה' זו הלכה.

בד בבד כאשר שוחחנו עמו, נמס לבבו ומעניינו זלו דמעות והיה קשה לעליו הדיבור, והביע את צערו וכאבו הגדול איך יתכן שחסידים ואנשי מעשה תמיימים הגינו לשפל המדרגה שכזה, וח"ז לא להריגש שמהה לאים בהוצאה קונטרס זה, אלא יש לבכות על צער כבוד השכינה ודם משפחות בישראל שנשפך כמים ברוחבות קרייה ובריש גלי, ויש חובה לכל אחד מישראל מצד ערבות ובפרט למי שיש לו מבני משפחתו בכת, שמצווה בעיווי כפול וմבריך אל תעלם, להתפלל שייזכו לעת מאפילה לאורה וינאלו משעבוד הגוף והנפש, ויתקרבו לעבוד את אבינו שבשמיים.

וביתר יכמרו רחמנינו על 'עזרה' משפחות שלעת עתה הנם נמצאים לצערם בצל הכת, ובסתור ועל ידי שלוחים הם מפילים תחנוניהם בפני ובפני עוד רבניים ואדמוראים חשובים בדמותם ובבכיות להצליל נפשותיהם ונפשות עצאייהם מרדת שחת, כאשר הם מפחדים שאם ירדו מהכת, יגלו את ילדיהם מהם וינתקו אותם מהם, הש"ת יرحم עליהם ויוציאם במהרה מאפילה לאורה אכ"ר.

קובץ תשובות הגרהיד"ו ווילס שליט"א

סעיף א'

בעניין הכת החדשת של חסידי 'מרכז'

בכת החדשת הקוראים לעצם חסידי מרכז, שמכניםין עניין ע"ז בינוי ימינו, בזה שהנהיגו שכל אחד במקום שהוא, כשם בבור מחויב לומר גוט מארגען רבוי, דהיינו שככטול מהיג הכת שלם נמצא בכל העולם כולל, דוגמא לכבודו מלא עולם עפ"ל, וועשין ממנו אלהות של ע"ז, והלו גורעים מהצדוקים והביישוסים, והקראים למייניהם, כי הם לא פשטו ידיהם בחובל, שכפרו רק בתורה שבע"פ, ואלו כופרים גם בתורה שבכתב, וגורעים בהרבה מכת ע"ז ימ"ש, ומקעקעים אמונה ישראל.

ד

זל הרמב"ם (פ"ט מהלכות יסוה"ת ה"ב), לפיכך אם יעמוד איש וכו', ויאמר שה' שלחו להוציא מצוה וכו', או לפרש במצבה מן המצוות פירוש שלא שמענו ממשה וכו', הרי זה נביא שקר וכו', ומיתתו בחנק וכו', והמשתק שם שמים עם דבר אחר נערך מן העולם (סוכה דף מה ע"ב).

ה

והנה בס"ד זכינו לחסל הכת המכונה "לב טההור", אך הכת הנ"ל מסוכן ביותר, כי המזונבים אחריהם מפוזרים בעולם, (לא כתה ההיא שהיא כנosa במדינה רוחקה, וכמעט לא היה יוצא ונכנס), ועלולים להתפשט, היה לא תהיה.

ו

ואשר ע"כ צריכים להזהיר ביותר, סורו מעל האנשים הרשעים.

ח'ים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: ז"ל הרמב"ם באיגרת תימן (על מוחמד), "המשוגע הזה", וכן כתוב בחידושי הר"ן (סנהדרין דף ס"א ע"ב ד"ה יכול).

ב

והנה מלבד מה שמכניסין דעות כוזבות בצעיריו וילדי ישראל, ר"ל מהאי דעתה, ומטיילים לעז בקדושים הדורות הבעש"ט ותלמידיו זיע"א.

ג

המחזיקים אותם והמזונבים אחריהם, מצוה לקעקע את שיטתם, והם כמסתומים ומדיחים, שיבדלו מtower עדת ישראל, כי הם גורעים מקרח ועדתו, ואלו ששותקים בלי למחות נגדם, וחוששין לכבוד עצםם, עיין בגמר (סנהדרין דף כ"ז ע"ב) מי שבידו למחות ואינו מוחה נתפס בעונם.

סימן ב' אמונה טפלה

במה ששאלתי שאנשי הכת החדש משחמים בלשונות ובביטויים מופלגים על ראש הכת שלהם, רבים טוענים שאסור לחזור על לשונות אלו כי הם אפיקורסיות ועובדת זרה ואין זה נככל בוגדר אמונה צדיקים, התבטלות ומצות לא תסור.

וכו', מקראית בו"ר להבל"ז ולהבטחו וכו', וחסרי דעת וכו', לקרוא שם כופר ממש, למספק בדבר, ומעמיד עצמו באמונת התורה והנבואה האמיתית, מחזיקים בידי דלת העם ומהיריים על אמונתם החדש בלתי השקיף אם תסכים עם קבלת רוז"ל או לא, קודם שתהפשט צרעת המינות, מה מעשה וראיינו שנטעה בו, שסקולה אמונה זאת שלא עפ"י תורהנו, בע"ז והמודה בה, ככופר בכל התורה כולה, והאמת הגמור דראוי הוא לנדות ע"ז, הוא מן הארץ رب וחשוכא רבא, גילה דעתו ידיעתו שהוא עם הארץ, וכמה החשיך עיני ישראל באמונה זאת, וכל השומע יצחק ויירוק ויבכה בכפי תמרורים, לא ישמע למקובל, לא יבינו למושכל, לא לשכל ולא לדת וכו' ותהי האמת נעדרת, ואל יתעו אחרים בדברי שקר, לעשות תורהנו פלسطר ולגלות בה פנים שלא כהלכה, בהיות כי קצראה ידיעתו להבין מקרה כפשוטו ומכך"ש במדשו, יביאו עתק ללכת בגדיות ונפלאות מהם, וקול ענות אני שומע מצחוק אשר לפני העגל, וירחבו הנער בזקן וחוצפא יסגה, צועק ברוב כחיו וכו', "הוא אדוןנו ואין עוד אחר, אמת מלכנו ואפס

א

בכת המשתפים שם שמיים

אין זה חדש תחת השימוש, כי כבר התיילו בזה כת ש"צ שר"י, שהמליכו אותו באוthon הלשונות, בספר יצח נובל צבי למהר"י ששפורתש, והכת הזאת משתמשים בשביבתו של מלך, כמותם, ועתיק לשונם כפי שנרשם בספר הנ"ל.

"הוא אדוןנו הוא מלכנו", גבריה יד מלכותו בכל העולם, "אדוןנו מלכנו", ואולם אותם שנהגו במנ gag חסידות, מאמינים לכל דבר זרות, לקבל על מלכותו וכו', כעול מלכות שמיים בקריאת של חוכה, תורה חדשה ולא מושחה, כי יקום בקרבע נבייא מחדש, ונתן אותה ומופת לעבור על ד"ת, בלי שום חילוק, אותן ומופת לעבור על ד"ת, בלי שום חילוק, הן לצורך שעיה הן למורי, לא תשמע אל דברי הנביא ההוא, וראה גם ראה עד היכן הגיעה הטיעות באמונה החדש הזהאת, ובא לדרכו להמן, ומגלה פנים בתורה אשר לא כהלכה, עד היכן הגיעה הטיעות באמונה החדש הזהאת, אם בא לחדר שום דבר נגד התורה צריך לאות ומופת, והחזק עוד בשגעונו, ולקחו להם תורה חדשה והאמינו

קובץ תשובות הגרהיד"ו ווילס שליט"א

בכל התורה כולה, וראה מי הוא מהערב رب ומחשוכא רבא, אם אתם שורח עליהם אור התורה, או אותם אשר בחשכה יתהלך, וראה מי הוא הבא מנעמה ולילית ונגע בנ"א המנוגעים בצרעת הכפירה בתורה שבע"פ, האומר אמת אלקי עולם, מלכנו צור יעקב מגן ישענו וכור', ודבריו חיים וקיימים וגור' על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקיים באמת ובאמונה, החותם בסדר צורור את המדינים, מלכנו מושיענו מו"ץ "מוחתר בכתיר עליון", "ותמלוך על כל הארץ ועל צבא השמים", מורה ישועות ישראל, מלך ירום הודו, לעקוּר אמונה רוזל אשר דבריהם אמת ולקבל מה שלא הסכימה תורה שבע"פ עליו חלילה, מן העיקר طفل ומן הטפל עיקר, ואין לך אפיקורסות גדולה מזו, וכי יחוּש לשגונות המשגעים, שסופם הביא לידי כפירה וכור', "ובטענה של חסידות" באו לומר מהיות טוב אל תקרי רע, ואף אם ההמרה, ("ה של הש"ץ יש"ו), אמת, אין בכך כלום, ולכן מחזיקים בקצת עניינים אשר לא נגעו מקודם, כמו שתיקנו ג"כ לומר ברכת הנים בכל שבת וכור', שבהרמת אדם רשע וכור', רצו למחות זכרו, וגם לכדי שלא יהיו נגררים אחריו בעניינו, רצו לבטל כל מעשה וכור', כל המזולزل בדרכיו רוזל מין יקרה, מועדים לשמהה וכור', את יום הנחמות זהה, וכן לית מלכנו שבתי צבי עבדך ובנק בכורך י"ז תמוז, ("ה אשר בדה מלכו), לנוטן תורה חדשה, כי יש"ו הנוצרי ולבוצע להם תורה חדשה, היו מפרשים את שם הרוב הקדוש ש"ץ אדוננו ירום הודו "ותנשא מלכותו".

זולטו", ושרתה עליו רוח"ק, בשיחות אשר לא כתורתנו, שבעה הבלים שאין בהם ממש הבהירו את יורתם הרותחת ע"ג שפה שפת שקר וכו', לשם דרכי נביא כוה, לעשות מעשה אשר לא כדת היהודים, "ונזוכה כולנו מהרה לראות בתפארת עוזנו וקדשנו", והאמינים אוחזים בהו אותו שיתקיים אמונתם, והבלתי מאמינים אוחזים להם מה שיאות להם, כנותים אחר יש"ו הנוצרי, לקבל עול מלכותו בקריאת שמע, קראו וברכו ברכה אחת, ברוך אדוננו ברוך מלכנו ברוך מושיענו, מישיח אלקי יעקב ירום הודו ותנשא מלכותו, קראו תרומ בכבוד וכסאו יהא נכוֹן מעתה ועד עולם, ואור הגנו וכו', בחירופין וגידופין כלפי מעלה, אחת למעלה במעלה האמת ושבע למטה במדת השקר, בלתי השקיף אם נגעו בכבוד שמים, ואבדה האמונה, וככיפורות שאסור לשומעם וראוי לקרוּע עליהם, בראשות התפשטו באמונה החדשעה העוקרת בניין חז"ל בלתי השקיף לדבריהם זיל, אשר משנתם לפני גדולים אינה משנה, וסבירים הם שנגעו מدت חסידות, שמא תעמוד האמונה החדשעה וזאת נגד דברי רוזל, מלכותא ללא תגא חזין הכא בעקבות מישיח וחוץ פא יסגי וכור', ואומרים דברים המחזיקים יד ההמון באמונתם שעליים ראוי לנדרותם ולהחרים, "הוא אדוננו ואין עוד אחר, אמת מלכנו אפס זולטו", וראו אם דברים כאלה לא יחוּקנו ידי עוברי עבירה, ויעמדו נגד העומדים נאמנים בברית התורה, וקיימים במאמרי רוזל, לקרותם כופרים, וכאלו שקולה אמונה זו לע"ז, ומודה בה ככופר

בלבד, ומאמתים האמונה כעול מלכות
שמים, ואומר הני רבנן ואפיקורוס ומיון הוי
ולא מאמין בתורת ה' ובמשיחו האמינו, לצד
עלילאה קדישה מלך מלכים רם ונשא, מלכנו
וגואלנו, חובה علينا להודות ולברך את
שםך מלכנו, וכולנו כאחד כורעים
ומשתחים לפניו כסא כבוד מלכותך אדוננו,
וישתחבש שםך לעד מלכנו, ואומר ש"צ
מלכנו מושיענו מ"צ מוכתר בכתר עליון
ותמלך על כל הארץ וצבא השמים, כי אף
בני נח הוזרו על השיתוף, וזה לא די
עשאו שותף במעשה בראשית, אלא עשו
ג"כ שני באלוות וקרע את הממלכה מאשר
מלך וגאות לבש ונתנה אליו ח"ו, האם
להיות שוטר ומושל מלך ישראל וגואלו
מושל מקשיב על שפת שקר, כי העיזו
פניהם נגד חכמי תורה שבב"פ לומר
שהחטיאו האמת, וזה עונשו של בداع רשות
עשה פועלות שקר עכ"ל.

ז"ל הרמב"ם (פ"ב מהלכות ע"ז ה"ה),
המינים וכו' עוברים על גופי תורה להכweis
בשאט נפש ביד רמה, ואומרים שאין זה
עון.

והנה דוגמא מלשון המכתבים שליהם, בוינזיץ יושב יהודי קדוש, קדר הקדים לעללה מלאכים ושרפים, חלק מבורא כל "עלומים" - חלק הראשון שקר, וחלק השני מינוי, נגד הגمرا שמשתף שם שמים וד"א, והקשוני הרי מצינו הלשון "חלק אלוק' מעיל", וזה אינו, כי חלק ה' ממועל הוא הנשמה (בתניא פ"ב), והוא אומר על הגוף שהוא חלק וכו', עיין ברמב"ם (פ"ב

ובאו ונשתחווה ונכרעה לפני אדוננו המלך,
וקבלנו עליו באהבה עול מלכות קדיש
עלינו מלכותו מלכותם עלם וכל שולטנו ליה
יפלחוון, כי כן חוכה עליו להזות ולברוך
את שמך מלכנו, אחת שאלנו מatat אדוננו
המלך ואותה אנו מבקשים, אל תסתור פניך
מןנו ונשמע ונתבשר לפני כבוד מלכותך
להורות לנו הדרך אשר נליך בה ואת המעשה
אשר נעשה וכיו', כי רצוננו לראות את
מלךנו, וחשבו למלך מלכים, ובתואר ה'
מתארים, קיבל עליו עול מלכותו כעול
מלכות שמים, וחפש בכל תיבח ותיבה
וממלכות הנמצא שם קודש, נשתחש בה דרך
חול, מיד מלכים הגואלנו מלכנו, ולברך את
שם מלכנו, ישתחב שמך לעד מלכנו וכיו',
ומחלוקת בבייחנ"ס ביום ש"ק, ועד שכמעט
מת אחד מהבלתי מהאמינים, ואז כתבו
לשאול פי המלך אם יש עון בהריגתו של
אותו האיש שאינו מאמין וכיו', ואז המלך
השיב, שדיםם של הבלתי מאמנים מותר
ועומד, וגם ליכא חילול שבת, אדרבה נהג
ושומו שמים על זאת, קיבל עליהם דבריהם
של אלקות, והוא אדם, וקבע להם תורה
חדשה, ולשים עצמו כישו הנוצרי, היתי
חדשה, בכיה כפולה, קומי וספרדי תורה כי
בוכה בכיה תפארתך, מיום שהחליפו בניך
חוללה חדשה אשר לא מורשה לקהלה
בתורה חדשה אשר לא מורשה לקהלה
יעקב, היו מפרשים את השם ש"צ אדוננו
יר"ה והנסא מלכותו, הסכימו בכאן לקלל
ולארר לכל הפתוח פה נגד מشيخם, קראווהו
עיר וקדיש חד מן קמאי, אך בצלם איש

קובץ תשובות הגרהיד"ו ווילס שליט"א

шибירושלים, עי"ש ברמב"ן, ובספר החינוך (מצוה תצ"ו), (לא באיש פרט, וכ"ש במשוגע ההוא), ובפוסקים דהינו על ימין שהוא ימין, ואcum"ל, והארכתי בתשובה.

ג

החדש אשר בדأ

קרأت, שהידיש יו"ט חדש מלבו יי"ב שבט' וקרואו 'ראש השנה לחסידות', הנה בירבעם בן נבט נאמר (מלכים יב, לג) החדש אשר בדא מלבו וייעש חג לבניי, ובמצודות, אשר המציא ממחשבות לבו אשר לא כדת, ובפירושי לשון כוב, ובמצודות "המצאת הczוב", ובפ"י רד"ק, כי באותו זמן היה "תחלת מלכותו", והנביא אמר לו, אם תנתן לי את חצי ביתך לא אבא עמוק ולא אכל לחם ולא אשתה מים במקום הזה, והנביא השקר הילך אותו ואכל ושתה, וימצא ה אריה בדרך וימיתהו, ואח"כ לא שב ירבעם מדרך הרעה لكن הנני מביא רעה אל בית ירבעם וגוי.

והנה בגמרא (מגילה דף ה' ע"ב), דהgam שנאמר יו"ט (עפ"י כנה"ג) "יו"ט לא קבילו עליהו" (איסור מלאכה ביו"ט).

ד

דרכים עקלקלות

חלק מזמןليل ש"ק קבעו במועד כzman מועד לסיפוריה לה"ר רכילות והוצאת ש"ר, ובגמרא (ערכין דף ט"ו ע"ב) המספר לה"ר ראוי להשליכו לכלבים, וכמה איסורים בדיבורים אלו, והם הופכים עוננות למצות.

מהלכות ע"ז ה"א), ובמעשה רוקח (שם) דשיתוף גרע מכופר, ובמהרש"א (סנהדרין דף ס"ג ע"א), ובשו"ת תומת ישרים (סימן מ"ב).

ב

מורא רבו נגד התורה

המנהייג של הכת אמר בזה"ל, אם אני אומר שייאל" דבר אחר, ויאכל, זה הנקרא "חסיד", וזה נגד התורה, דרב שאמר לעבור על ד"ת, אסור לשמו לו, וכדלהן.

וכוונתו שהוא מעלה מהתורה ר"ל, והולך בדרכו של הש"ץ, עיין ביו"ד (סימן רמ"ב סעיף כ"ב) זוזל, ראה רבו עובר על ד"ת וכו', ואם רצה לעבור רק על איסור דרבנן, אף"ה "צריך למחות בידו" עכ"ל.

זה שעובר בעצמו על ד"ת בפקודת רבו, לא חסיד הוא אלא רשות, (וכשימות אסור לקוברו אצל צדיק וככ"ש אצל חסיד), ואף באביו שהחיב בכבודו, כمفorsch בעשרה הדברים, אסור לשמו אליו לעבור על ד"ת, שנאמר אני ה' כולכם חייכם בכבודי (בבא מציעא דף ל"ב ע"א), ואף במצבה של דבריהם (שם סימן ר"מ סעיף ט"ו).

זה דאיתא בגמרא (יבמות דף צ' ע"ב) עה"פ אליו תשמעון (דברים ייח,טו), ברמב"ם (פ"ט מהלכות יסוח"ת ה"ג) שזה "שנודע לנו" שהוא נבי, ובשו"ת הרשב"א (ח"א סימן י"א), ובפסוק (דברים יז, יא) לא חסור וגוי ימין ושמאל, ובפירושי על ימין שהוא שמאל, הינו בב"ד הגدول

סימן ג'

לעבוד לבשר ודם כאילו אין לו גוף

אל כבוד הגאון מוה"ר חי"ד וויס שליט"א

היות ואנשי הכת אומרים על ראש הכת דיבורים מופלנים באלקות, וכאילו אין לו גוף רק גופו רוחני וכו', האם מותר לעבוד לבשר ודם, כאילו אין לו גוף וכו'.

הרי הוא כgoי לכל דבריו, ואיןו כישראל שעבור עלי עבירה וכו', והמיןיהם הם התרים אחר מחשבות לב בסכלות וכו', עד שנמצאו עוברים על גופי תורה וכו', אסור לספר עליהם ולהשיב עליהם תשובה כלל שנאמר וכו' ע"כ, ובמעשה רוקח דשיתוף חמור וכו' עכבר למוכר לגמרי.

ב

ובגמר שבת (דף ע"ב ע"ב) בעניין חז"י אנדרטה וסגיד אליה, ובתוס' שם (ד"ה רבא) שעבודה זורה הנعبدת כהמן (שהיה בשר ודם חי) ג"כ בכלל לא תעבדם.

חיים יוסף דוד וויס

א

תשובה: ברמב"ם (פ"א מהלכות יסוה"ת ה"ז), וכל המעלה על דעתו שיש שם אלוה אחר חז"ז מזה, עבר ללא תעשה, שנאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, "וכפר בעיקר", שזהו העיקר גדול שהכל תלוי בו עכ"ל, (ובפ"ב מהלכות ע"ז ה"א), עיקר הציווי בע"ז, שלא לעובוד אחד מכל הבראים, לא מלאך וכו', ולא אחד מכל הנבראים מהם, ואע"פ שהעובד יודע שהוא האלקים, והוא עובד הנברא הזה וכו', הרי זה עובד ע"ז וכו', שלאتطעו בהרהור הלב לעובוד אלו להיותם סרטור בינוים ובין הבורא, (ושם בה"ה), ישראל שעבד ע"ז,

סימן ד'

עוד בעניין המשתק שם שמים

(סוכה דף מ"ה ע"ב), ואין ע"ז שום חולק, והרי בחת"ס (בתורת משה פ' מטוות עה"פ

הקשוני על מה שכתבתי, שמשתק שם שמים עם ד"א נערך מן העולם, כמפורט בגמרה

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

ב

ובקרא (בראשית ג, ה) והייתם כאלקים, בכ"ף הדמיון, ובaban עוזרא כמלכים, ובפירושי יוצריו עולמות, ובתרגומים יונתן ותהוון עינייכן ותהוון כמלכים רביבין דחכמיאן למנדע בין טב לביש, ובאונקלוס ותהוון רביבין חכמיאן בין טב לביש, וכל המפרשים הסכימו, דאף הנחש הרשע לא הציע שתהיה ח"ז חלק מה' בשיתוף.

ג

ובגמרה (הענита דף כי ע"א, סנהדרין דף ק"ד ע"א) כאלמנה ולא אלמנה ממש, אלא כאשר שהלך בעלה למדינת הים וסופה לחזור אליה, זאת אומרת שהיא כפנואה, אבל למעשה הוא אשות איש, ובפירושי (ד"ה ולא) זו"ל, דהא לא כתיב אלמנה, אלא הייתה כאלמנה וכור עכ"ל, והיינו בכ"ף הדמיון, וatoi שפיר.

חיים יוסף דוד זוויס

וימסרו) כתוב זו"ל, ונ"ל כי רועה ישראל חשוב כאלקים ממש, כי יושב על כסא הא' בארץ עכ"ל.

א

תשובה: החת"ס כתוב בכ"ף הדמיון, והרבה פעמים בש"ס, ברכות (דף ל"ז ע"א) כמושה קדרה ולא מעשה קדרה, עירובין (דף ס"א ע"ב) כמערת צדקיהו ולא כמערת צדקיהו, פסחים (דף ע"ז ע"ב) כמדת ולא כמדת, יבמות (דף ל"ז ע"ב) כמעשה ער ואונן, קידושין (דף ל' ע"א) כזבולון בן דן ולא כזבולון בן דן, גיטין (דף כי ע"א) כדינרי זהב ולא כדינרי, בא בתרא (דף פ"ד ע"א) כمراה חמה ולא כمراה, שם (דף ק"ו ע"א) כשות הדיננים ולא כשות, סנהדרין (דף ס"א ע"ב) כהמן ולא כהמן, ערclin (דף ל"ב ע"ב) כירושלים ולא כירושלים, שבת (דף כ"ח ע"א) כמין תלא אילן ולא תלא אילן, בא מציעא (דף ל"ט ע"א) כשבויין ולא שבויין, חולין (דף קל"א ע"ב) כגון הזורע ולא זורע.

סימן ה'

חדש אסור מן התורה

הכת המקולקלת התחילה בהנחת דברים חדשים, שכשմברcin בא"י אמרה, שמכוונין להמניג הלו^{*}, שלא להתפלל בכיוון מזרחה, שלא לנענע הלולב

* בשוויות הרדב"ז (סימן אלף רנ"ח קפ"ז) על עניין הדורש אשר דרש ברובים, שישראל היו חושבים שמראע"ה היה אלו' וכור', אם זה הדורש ראוי לעונש, שדיבר נגד מרע"ה, דקייל' כשם שנפרעים מן העובדים כך נפרעים מן הנעבדים, כדאיתא באגדה בדורתי טوبا, ועלה בדעתו לתיקן אשר עוותו, באמורי שער רב חשבו כן בלבם

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

בhall, שלא לפנות בדוכן כלפי העם, להתפלל מנהה בע"ש ביחידות, לקבל שבת אחר סעודת שבת, להתייחד עם נשים, לגרום גיטין ולהפריד ולפרק משפחות, לגרום צער יגון ואנחה, לקלל באיסורי לאוין, לגרום שיששו למקום פריצות, ועוד ועוד.

ב"ד שגוזרו וכו' והנהיגו מנהג ועמד אחוריים ב"ד אחר וביקש לעקור וכו' אותו מנהג, אינו יכול עד שהיהה גדול מן הראשונים בחכמה וממן עכ"ל.

עוד (בסימן פ"ז) שם ד"ה והנה המחבר) ויזל, ואיך יוציא דבר גדול מתחת ידו, ולא יטול רשות מרבותיו וחבריו גאוניו הזמן, כי לא אלמן ישראל וכו'.

עוד (שם בד"ה ובעמ' נ"א כתב), איך נתיר לאנשים ייחדים, פורשים מרוב ישראל, בלי עצת חכמים, לבנות במה לעצם וכו', ואם אמר יאמר דאייכא למייחש להמרת דת, זהה לא חשו חזיל, אלא "חששו שישארו באמונה ישראל ויבנו במה לעצם, והוא לאמשוכי ישראל בתרייהו הצדוק וביתוס".

ח'ים יוסף דוד זוויס

א

וז"ל שו"ת חת"ס (חאו"ח סימן כ"ח, בנדון לשנות מקום הבימה), ובכלל, חדש אסור מה"ת בכל מקום וכו', למחות בחזקת יד וכו' עכ"ל.

עוד (בח"ו סימן פ"ד ד"ה ואם), באותו שרצו לשנות המנוגים, (זה היה תחילת הרעפאר"ם), וכל המשנה ידו על התחתונה, וכו' بما שהכרזתם בבייחנ"ס הק' שלכם, שאסור וכו', כתורה עשיהם ותחזקה ידיכם יהיו כן ה' עמכם, ואין ספק כי כל הגאנונים חכמי הזמן יסכימו עם האיסור ההוא, והם מסכימים ואני מסכימים לאסור איסור על נפש בן ישראל המשנה דבר אחד וכו' עכ"ל.

עוד (שם ד"ה וידוע, לעניין נוסח התפלות), ברמב"ם (פ"ב מהלכות ממרים ה"ג) וז"ל,

וכו', למה לא החזירים משה מזה הטעות, ויפרסם להם האמת כי אין אלו' מבעלי ה', וכי תימה שהחזירים ולא קיבלו, היה לו לדון אותם בעובדי ע"ז, דמה לי עגל ומה ל דבר אחר", וקיים כל המודה בעכו"ם עע"פ שלא עברה, הרוי זה מהרף ומגדף, "וזה מקבל עליו אחד מכל מני עכו"ם באלון, חייב סקילה וכו' ואיך אפשר שייהיו ערבי רב מקבלים את משה לאלו', והוא יודיע ושוחט וכו', וחס ליה לרבען של כל הנבאים שיאמר עליו בכח וכו', והוא פנים שלא כהלכה, וימשך מנגנו הרישה בדת, אם רוצחה לחזר בו מوطב, ואם לאו גודא רבה אשדי עליה, (א"ה כלומר למוסרו) וכו', היתי מוכיחו ומבריחו עד חרמה, (א"ה כלומר להחרימיו) וכו', והאלקים יבקש את עלבון בחירותו עכ"ל.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ז'

הזמנה לחתונה של אנשי הכת

במה שנשאלתי מבן משפחה שקיבל הזמנה לחתונה מא' בני הכת, שבמוקם לכתחז בראשו ב"ה או בס"ד כנהוג, אנשי הכת כתבו "מיון כה פון הייליגען רבין", ויש בה גם פסוקים, מה דינו.

תשובה: כבר כתבתי שבდפוס שלנו לא יגנוו אותם כדי שלא לוזל בהפסוקים.
חיים יוסף דוד זוויס
שייך לא קדושה ולא טומאה,

היוצא לנו מהג"ל:
אין טומאה בדים של צילום בדפוס, ויגנוו מפני כבוד לשונות הפסוקים שביהם.

סימן ז'

באכילת מצה, שהם אמורים שיש לכוין לדראש הכת

נשאלתי ע"י אבר"ך שאנוס בתחום הכת וז"ל השאלה: היהת ובתחלת דרכי אחרי פטירת מורי ורבי בעל הישועות משה ז"ע, הلتכי בתמיות להסתופף אצל בני העזר, ובמשך הזמן התחלתי להיווכח ולגלות עד היכן מתודדים כל הקבוצה הזאת, עד שמכנים לעבור על כל איסור שבתורה ר"ל, מלבד שהנהינו שקדם קידוש בליל שב"ק יש לשורר פזמון בכיקול של קבלת על מלכות, אמן בשיטת קידוש מותר להם לכוין על הקידוש, אולם בעת אכילת מצה בליל פסח יש הנחה מצוירת עם תמנות, והם מורים שיש לכוין ולצער פני האדמו"ר (ואף שבעוד זמנים החרואה לשחף ולכוין, ושם תלוי הדבר במחשבה ואני יכול לסלק עצמי מזה בלי שבני ובנותי ידעו מזה) אולם בשעתليل הסדר אם אסלק ההגדה שלהם בני יעכו את ביתי ויקלו בי, ועלי לדעת אם בדייעבד אני יוציא מצות אכילת מצה.

א

תשובה: פשוט דמצאות צריכות כוונה, הרוב (סעיף ה'), ואסור להסיח דעת עד שמתחיל במצוה, והיינו לשם "מצות" ובמצאות דאוריתא מעכב גם

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

ב

ואף לשיטת החוי אדם (כלל ס"ח) דס"ל דיזא,
דמחשבתו ניכרת מזוק מעשיו, הנוי ملي
כשעושה מחמת ציוויו ה', לא מחמת רבו, עיין
בשולחן הטהור (סימן ס"ב זור זהב סק"ב)
חיים יוסף דוד זייס

אכילת מצה, ואם יחשוב בינותים על צורת
רבו, לא יצא, עיין בא"א (בוטשאטש סימן
ת"ס) ועוד, וכמובן שככת היא מלמדין
כן לכל ילדיהם שאין להקפיד ע"ז כלל,
ושלא יחשבו ממוצות הש"ית רק מצורת
מנהיגם.

סימן ח'

lezat mitzot lolb u"i reu"b

נשאלתי ע"י הנ"ל, שיש תקנה בכת הנ"ל, שאין לשום אדם להביא לבית
המדרש ד' מינימ לנענע (אם יבוא אורח לביהם"ד עם ד' מינימ מזהירים אותו
לבלי יהין ליטול ולנענע שם), וכולם יוצאים י"ח ע"י הנענוועים של המנהיג
שליהם, ברצוני לדעת האם אני יכול לצעת בדייבד י"ח ע"י נענוועים של
המנהלrig מעד ערבות.

בהלל', והמנהלrig הזה מבטל המצווה מהם,
ומונע מאחרים לעשות מצווה, חiyibim
לנדותו (יר"ד סימן של"ד), וכל המשנה ידו
על התחתונה, והולך על דרך המשכילים
והרעפאים ימ"ש.

א

תשובה: שאלת זו מקורה מעמי הארץות,
(דכידוע שהראש של הכת אינו
יודע ספר), ונעלם מהם לשון הטור והבב"י
(סימן תרנ"ב), דעיקר מצות נתילת lolb
הוא הנענוועים בקריאת ההלל.

ג

ומלבך כל זה, היה שתהחילו לבוזות ת"ח,
שגם ע"ז חiyibim נידי (יבו"ד סימן של"ד),
ובגמרא (סנהדרין דף צ"ט ע"ב), וברבמ"ם
(פ"ג מהלכות תשובה הי"ד), שהוא
אפיקורוס, ובמתניתין דין לו חלק לעזה"ב.
חיים יוסף דוד זייס

ב

וכל ברבי רבי חדיד יומא יודע, דבמצווה
שבגופו אין יכול להוציא אחרים, והגם
דבשות"ת חלקת יואב (חחו"מ סי' ד') כתוב
מצווה שיש בה כמה חלקים והשליח עושה
רק חלק אחד יוצאיין הא כבר כתבו הטור
והבב"י (שם) להדייא 'שעיקר מצות lolb

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ט'

יהוד עם המנהיג

נשאלתי למי שבתו נקרה ע"י המנהיג, שורצה לדבר עמה ביחידות וכן כלות יום קודם החופה שיושב עמו ארכוכות, והיינו שסוגר הדלת עמה בלבד, והג שאיתן הדלת נעולה עם מפתח, אסור לשום איש ליכנסبيل רשותו, זהינו אחר שיצלצל בעומון, ולא שייר בכה"ג יותר דاشתו בעיר, כיוון שמקבל בחדר שאין כניסה לשם אף פעם חוץ מהמתיחדים עמו, ואין אף אחד רשאי ליכנס לשם, והרי עשו כן גם בנסיבותיו לח"ל ואשתו בארץ ישראל, ע"כ לשון השאלה.

ג'), אורחות חיים (נתיב ט' בדרכ התשובה סק"ג), החקרי לב (אהע"ז סי' י"ז ד"ה כי הב'), זית רענן (ח"א אהע"ז הל' א' סי' א') ועוד.

ג

ואיסור יהוד אסור להאהה כמו לאיש, ומלךין אותה (אהע"ז סימן כ"ב סעיף ב'), והמניעה בזה רק כדי שלא להוציא עליה לעוז).

ד

ומילא האב ציריך למעבד כל הצדקי שלא תחטא, (ולא להחטיא המנהיג), ולהו ידווע שם נתיחודה, אף שלא עשה שם שום עבירה, כגון נגיעה וקירות ודרכי חיבה, מ"מ החטא של יהוד כבר עשה, ונענשין ע"ז.

חיים יוסף דוד זוייס

א

תשובה: היטב ידוע שמפחים להרגיזו והעובר על דבריו הוא נוקם ונוטר כנחש, וכ"ש לפתח הדלת שלו נגד רצונו, והנה בגמר (בבא מציעא דף צ' ע"ב), וברמב"ם (פי"ג מהלכות שכירות ה"ג), דהמרביין ארי כדי שהבהמה תפחד מלאכול, עובר בלאו שלא תחטום שור בדישו, וכן (בדף י"ב ע"א) לעניין מתנות עניים, ומילא בסגירת הדלת נעשה יהוד.

ב

ויהוד פנויה נדה לרוב הפסקים هو איסור DAORIYITAA, (הרמב"ם (ריש פ"ב מהלכות איסורי ביה), הריב"ש (סי' תכ"ה), מהר"ש אבוחב, מהרש"ק (טוטו"ד מהדרת"ל סימן ה'), החכמת אדם (בינה אדם סימן י"ח), מהרי"א הלוי (סימן ט"ז), טהרת ישראל (סי' כ"ב ס"ב אות ט'), ערוך השלחן (שם סעיף היוצא לנו מהנ"ל):

החייב על אביה לעכבה בכל אופן שיווכל, והמנהיג חוטא ומחטיא.

סימן י'

לספר על אשה שהיא נאה

בעניין השאלה מה שנtrapרsum דברי מנהיג הכת הלו, באמרו לאחת מנשות הכת כשהיתה אצלו, ושיבחה על יפה, ואין כאן מקום להביא כל דברי ההבל שלו אם הוא אסור מצד הדין או מידת חסידות.

מציעא דף ע"א ע"א) הקורא לחברו רשות
ירוד עמו לחייו), אך בגמרא (יבמות דף כ'
ע"א) על שאין מקיים דברי חכמים וכו',
רשע נמי לא מקרי, בתמיה, והגם דקיעיל אין
אדם ממש עצמו רשע, האומר על אשה
שהיא נאה, כל כרחך שהסתכל בה, ובגמרא
(נדרים דף כ' ע"א) הצופה בנשים סופו בא
ידי עברה, ובגמרא (ע"ז דף כ' ע"א)
ונשمرת מכל דבר רע שלא יסתכל אדם
באשה נאה ואפילו פנואה, אל תרבה שיחה
עם האשה שסופק בא לידי ניאוף.

ג

ואל תקשה מגמרא (כתובות דף י"ז ע"א),
דכשמדוברים לפני הכלה אומרים כלה "נאה"
וחסודה, הרי מפורש שם שאסור להסתכל
בها, ועל כרחך דכאילו שמשמעותו
עיי"ש (דף ע"ז ע"ב), (לצורך השידוך).

ח'ים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: בגמרא (סוטה דף מ"ז ע"א), על
בעל אכסניה, אמר ליה אחד
מתלמידיו רבינו עיניה טרוטות, אמר לוי רשות
בכך אתה עובס, אפיק ארבע מאות שפורי
ושמתיה וכו',azel זקף לבינתא פלאה אמר
לייה חזור בן, אמר ליה כך מקובלני מנק כל
החותא ומהתיא את הרבים אין מספיקין
בידו לעשות תשובה דאמר מר כייש והסית
והדיח והחטיא את ישראל ע"כ, (ובთוספות
הרא"ש ועוד שהוא היה ישוע הנוצרי),
ופירש"י (בכך אתה עובס) מסתכל באשת
איש, (ונ"ל דסתם בעל אכסניה אשת איש,
ועוד עיין בגמרא (ע"ז דף ה' ע"ב) לא
יסתכל באשת איש אפילו היא כוורה, ועל
כרחך אשת איש הייתה והבן).

ב

וצ"ב למה קראו רשות, (ובגמרא (בבא

הויצא לנו מהנ"ל:
המספר בכלל רשות.

סימן י"א

בנדzon הכת שהולכים למקום פריצות וזזהמא

בנدون הפירצה בעדה מסוימת, שמתכוונים לлечת לשפת הים (באילת), מקום שפרוצות מסתובבות שם, להתוודע עם המנהיג שלהם, והגמ' דיבדוע שיכשלו בראית עינים, הם הולכים בשאט נפש.

במצאות" ואין בו יר"ש, הרי הוא קל שבציבור, (ועי"ש בכיאור הגר"א סק"א), ובברכי יוסף וז"ל, כל ת"ח שיש בידו חילול השם, "אסור לשמעו דת מפיו ולסמו על הוראתו" (הרבי זקן אהרן סימן ל"ב) עכ"ל, (וכל זה נאמר אף בת"ח).

ג

ורע"ב כזה, המוליך המזונבים אחריו לשאול תחתית, באיסורים חמורים ידועים, ישרפו הוא והם באש של Gehinom, וח"יו לשמעו אליו.

ד

ומנהיג שלהם המציא, שבאייה רואין מקום קרייתם סוף, (ואולי לשיטתו יצוה לברך ברכת הרואה מעברות הים (ברכות דף נ"ד ע"א), ובאו"ח (סימן ר"י סעיף א'), להו ידו שמקומם קרייתם סוף הוא כ-250 ק"מ מאייה, (ולחולקים, לכח"פ כשמוניים ק"מ ממשם), ואף למי שעיניו נהORA מעלייה (מכות דף ה' ע"א), א"א לראות במישור יותר מששה ק"מ), (והמברך, מביך ברכיה לבטלה).

חיים יוסף דוד זוייס

א

ולכן הנני לפرسم שזה איסור גמור, והנוסע לשם הוא "רשע", וכדיitia בגמרא (בבא בתרא דף נ"ז ע"ב), ובמהרש"א (ד"ה ועוזם), "דאף אם עצם עינוי" הוא רשע, (מכיוון דaicא דראא אחרינא, וכ"ש בנד"ד שאין לו לנוטע לשם כלל).

(וביום המר והנמר בשמיini עצרת תשפ"ד, שנרגנו כמה וכמה באכזריות נוראה ע"י שהלכו בקבוצה לג"ע וכידוע).

ב

והרוצה להצדיק עצמו (ברשות), על שהולך אחר רבו, הוא ע"ה שאינו יודע מימיינו ומשמאלו,DBGמרא (בבא מציעא דף ל"ב ע"א) אמר לו אביו הitemא וכוי אני ה' כולכם חייכים בכבודי, וה"ה לרבו, ביר"ד (סימן רמ"ב סעיף כ"ב) וז"ל, ראה רבו עבר על ד"ת וכו', ואם רצה לעבור רק על איסור דרבנן, אפ"ה צריך למחות בידו (שו"ת תרומת הדשן סימן מ"ג), ועי"ש (סימן רמ"ג סעיף ג') וז"ל, ות"ח "המזהל

הווצה לנו מהנ"ל:
המצטרף להולכים לשם הוא "רשע".

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

סימן י"ב

במי שישדר קדושין באיסור לכהן שנשא אשה שהיתה נשואה לגוי

בפרהסיא, וمرة תהיה אחראית.

ב

אידי דאיירין בהא לא אמנע עטי מלמחות, שכביר היה מעשה באותו כת, באיש שלא רצה לרש אשתו, וברח לאורה"ב, וכשרו אנשים והכו אותו מכות רצח, עד שאבד הכרתו, וננתנו גט בידו ושלחו לאשתו, ואחד לא"א, (דמלבד שהיה גט מעושה, היה בלי דעת המגרש), ועשה כן עפ"י ראש הכת, וشكל למטרפה ולא עברו ימים מועטים וראש הכת ביזה אותו עד שלקה בלבו מרוב צער ועגמ"נ.

חיים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: באהע"ז (סימן ו' סעיף ח') מפורש, שהיא זונה ואסורה לכהן, (ובחיי הריטב"א (קידושין דף ס"ח ע"ב ד"ה ומורי) זו"ל, ומסתבר לי, ואפילו כמאן דמכשיר לגברי, (א"ה ולד מעכו"ם שבא על בת ישראל, לכהן), דוקא בולדת, אבל היא גופה ודאי, כיון שעובדת לעכו"ם נפללה לכהונת וכו', והיינו דפסلينן שבואה בכל מקום ואפילו לכהן הדיות עכ"ל, ומנהיג הכת הזאת צוה לאחד בשם הר' גרשון שפיצער, שיסדר קידושיםין, וכן עשה, והמסדר קידושיםין הרים יד בתורת משה, והגם שכהן זה היה ממילא דר אתה באיסור, הוא בירך ברכות לבטלה, וחילל שם שמים

סימן י"ג

להסתכל בצלם דמות אדם רשע

נשאלתי בהא דמופץ קונטראסים וכדומה עם תМОונות של רבנים וצדיקי הדור, ויש בתחום גם תМОונת של ראש הכת היוזעה מבב"ב, השאלה היא אם מותר להבייט בקונטרסים הללו שלא יכשלו בהאיסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע (מגילה דף כ"ח ע"א), ובמג"א (סוף סימן רכ"ה), הצדדי השאלה, האם האיסור הוא להסתכל רק בפניו ממש, או אף בתמונה.

קובץ תשובות הגרהיד"ו ווילס שליט"א

הרשע בעצמו, אך לטעם הראשון אסור להביט אפלו על תמונה דיוקנו, וכאשר הסביר הפמ"ג דברי המהרש"א בספרו ראש יוסף (שם) דהמבייט בתמונה צורת הרשע, מביא כביכול בזיוון להקב"ה.

ג

ובשלטי גברים (ע"ז דף מ"א) בצורה ע"ג המטבח, ברגמרא (פסחים דף ק"ד ע"א) שלא אסתכל בצורת דזוזא, ומינה דאייסורא ליכא, והאריך בזה בשו"ת להורות נתן (ח"י סימן צ"ד).

חיים יוסף דוד זוייס

א

תשובה: ז"ל המהרש"א (שם), והוא עניין קללה אלהים תלוי, ועפ"י חכמי המקובלים, כי הכרת פניהם עונחה בס שיש אצל דמות מראה אדם, צורה רוחנית לטוב או לרע כפי מעשו, לצד הטומאה או לצד הטומאה, ואסור להסתכל לצד הטומאה על דרך אל חפנו אל האילים, ומהאי טעמא אמר בסמוך שלא אסתכל בעכו"ם וכו', מורה על הצורה הרוחנית לצד הטומאה עכ"ל.

ב

ונראה דלטעם השני לא שייך רק על פני היוצא לנו מהג"ל:
ممדת חסידות שלא להסתכל אף בתמונה.

סימן י"ד

אם השיעלים לכט ההוא מנסכים יין

לכבוד הגאון ראב"ד דאנטווערפן שליט"א

במה ששאלתי באדם חשוב משפחתו כמה שמנויים על אותה כת בב"ב, וכשהנו עושים שמחות הם מופיעים, ברצונו לידע האם הין שם ייאסר על ידם.

לכל התורה כולה, והיות שהם כופרים באיסור מפורש, ומשתפים שם שמים ודבר אחר, (והארכתי בתשובה), מלבד איסורים אחרים (כמו שכחתתי), הם בכלל. וניל"ך משמע ברמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה ה"ח).

א

תשובה: בי"ד (סימן קכ"ד סעיף ח'), דמומר עושא יין נסך ב מגעו, ובדרך תשובה (סימן ב' ס"ק ק"א) בשם הפוסקים, דהכופר בדברי חז"ל, הוא כמור

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

לסוף חילילה לעבור ע"ז, התקנה העיקרית היא, שייהי האדם מחבר את עצמו עם "צדיקי אמת", מה שהוא מכיר מכבר שהם צדיקי אמת, וכו', אזי ממילא ישפיל האיש וכו', של שקר וכו' עכ"ל, עי"ש שהאריך, ומיריע אף בבעל מופת.

חיים יוסף דוד ווילס

ב

ובסתה"ק מאור ושם (פ' ראה עה"פ כי יקום בקרבך) זוזיל, וממשיך לב האדם לנסוע אליו וכו', ואסור לנסוע אליו, ואית מה מזיקך דבר זה, "וכי אומר הוא לאיזה נשים שננסעים אליו" חילילה לעבור על כל שבקלות וכו', לא טוב לדבק ולהתחבר אליו, לשסוף שקר אין לו רגלים, ויבא מכשולות גדולות על ידו ויבאו

הווצה לנו מהנ"ל:

יינטין נסך.

ג. ב. לפני הורדת התשובות לדפוס נתבקשו ע"י הגרחיד"ו שליט"א להוסיפה בבענין החורך כראוי להעמד יין מבושל שאינו מתנשך

סימן ט"ז

שחיטת אפיקורוס

בענין שನשאלתי אם יכולין לאכול משחיתות א' מאנשי הכת

ב

הרי שלך לפניך, דין המדבר בפקפוק באמונה, אלא בדברים אחרים, (בגמרא שם), וauf"כ כשהועבר בziej תדייר, הוא כמושמד, והשוחטים בזמננו, הרי קיבלו קבללה, וממילא הם בכלל צורבא מרבען, ועיין בדרכי תשובה (סימן ב' ס"ק ק"ד) במאי שאינו מאמין בדברי חז"ל, שדינו בעכו"ם, ובשות"ת מחנה חיים (ח"ב יו"ד סי' ב') כתוב אמנם מדברי התבאות שור (שם ס"ק ח"י) דהbowut במצויה בדרך אפיקורוס הוה בגדר מומר להכweis, ובשות"ת דברי חיים וכו', מיהו אי הו צורבא מרבען, "שידוע כל זאת" ומה שאמרו רוזל, ואפ"ה החשוד לעבור תדייר, אפשר ממש המכוי יחשב "כמושמד" לדבר אחד וכו' עכ"ל.

א

תשובה: בשאלתך הבאת משות'ת מהרי"ל, דשחיטת אפיקורוס כשרה, ובמה"כ טעות גמורה טעית, דזוזיל שו"ת מהרי"ל (סימן קצ"ג), שאלת השחיטה אפיקורוס, כגון "מבזה ת"ח וכל הנני" דאיתא בפרק חלק (סנהדרין דף צ"ט ע"ב), אם כשרה, והшиб (בסיימן קצ"ד) דשחיטה אפיקורוס לא פסילין אלא במושמד לע"ז וכו', מיהו אי הו צורבא מרבען, "שידוע כל זאת" ומה שאמרו רוזל, ואפ"ה החשוד לעבור תדייר, אפשר ממש המכוי יחשב "כמושמד" לדבר אחד וכו' עכ"ל.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

יט), ובaban עזרא ולא יתרב אחר עמו, ופי' בתוספות (סוטה דף ד' ע"ב ד"ה נערק) דהינו מיתה חטופה או מיתה משונה, ועיין ברמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה ה"ז) שמנת שם חמשה הנקרים מינים, והנדון הוא החמישי.

והנני דו"ש וכט"ס
חיים יוסף דוד זוויס

המכחיש רוח קדשו של אור החיים, והוא אפיקורוס וכו', כפר בעיקר, וליעג על דברי הש"ס וכו' עכ"ל, ועיין שפסלו מלヒות מלמד.

ג

והנה בגמרא (סוכה דף מ"ה ע"ב), כל המשתף שם שמים בדבר אחר נערק מן העולם שנאמר בלתי לה' לבדו (שמות יב,

סימן ט"ז

אנשי הכת אם מצטרפים למןין

נשאלתי ע"י אנשים הדרים בעיר בני ברק ויש בשכונה שטיבליעך ולפעמים אנשים מהכת באים להתפלל, ויש זמינים שיש מנין מצומצם, והשאלה אם אפשר לצרף אותם אנשים מהכת שעובדים לה' בשיתוף.

למי שעשה לו טוביה, הש"ית ואתה עשו לי
הטובה אסור דהוי משתף שם שמים ודבר
אחר.

א

תשובה: עיין מה שכתבתי בתשובה בנדון אלו שהם בגדר מורי דין ואין מעליין, ולפי מה שכתבתי מצטרפים.

ג

והנה האנשים הללו בכל מקום מהם, בבר או מרים צפרא טבא לרבים, דהינו כאילו מלא כבודו בכל הארץ, ואין לך משתף שם שמים גדולה מזו, (ומה לי אם בדיבור או במחשבה, והחת"ס (בספר יסודות החת"ס פ' וארא), שעיקר הוא המחשבה).

ומלבך שזה בכלל אמונה טפלה, וכגון שבשעת אכילת מצה מחויבים לכוין ולצייר

ב

ומה ששאלת לעניין כת חסידים המשונה, בגמרא (סוכה דף מ"ה ע"ב) והוא קא משתף שם שמים וד"א וכו', נערק מן העולם שנאמר בלתי לה' בלבד, ועיין בתוספות (סנהדרין דף ס"ג ע"א ד"ה כל'), ובשו"ת בית יעקב (סימן קמ"ב), ועיין בספה"ק בני יששכר (מאמרי חדש תשרי חשון מאמר י"א אות י"ב בהגה), דהאומר

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

היתה לשם שמים, (ויהנן כה"ג יוכיח), נראה שהב"ד הגדול כבר דנו בזה, ואילו לשםון, והעוברים אין מצרפיין, (משא"כ בנד"ד).

חיים יוסף דוד זייס

פני רbam, בכל תלמידי ותלמידי תלמידי הבעש"ט הק', ואצל אבותיו הק', לא נהיה כמוותו.

ד

ונתקשתי מי שאנו מצדוקים, שכונתם

סימן י"ז

עוד בעניין הנ"ל

כל דבר שבקדושה, שנאמר בענין חטא ישראל' אע"פ שחטא ישראל הווא ובקדושתו הוא עומד ולא יצא מכל ישראל עכ"ל, ומදלא הזכיר גם כאן שיש יצא מהכלל כמומר והעשה להכיעיס משמע דמצטרף, וא"כ נראה דה"ה בנדוננו.

א

הנה כתבתי בתשובה למצרפיין, ומайдך גיסא כתבתי שמנסכין יין, ולכאורה הדברים הפכיים, וכמ"כ בשוו"ת בצל החכמה (ח"ה סימן ע"ז) דאף שאין מצרפיין מומר לחלל שבת, מ"מ אינו מנסך יין, (עיי"ש ד"ה חוז).

ג

ולענין לקróתו לתורה, עיין בשערי אפרים (שער א' סימן ל"ד), מי שמגלגל על דברי חכמים ורגיל לדבר דברי אפיקורוסות, כיון שהוא מכחישי התורה בפרהסיא, אין זה מביך אלא מנאץ עכ"ל, ובשו"ת חכם צבי (סוף סימן ל"ח) דבפרק ממנהו אף אילו מצוה קלה, אסור לקróתו לתורה. (והרי פרקו מצות ננענים בהלל ועוד).

וז"ל הרמב"ם (פ"ב מהלכות ע"ז ה"ה), המינים וכו', עוברים על גופי תורה להכיעיס בשאט נפש ביד רמה, ואומרים שאין בזה עון עכ"ל.

ב

ואמנם יש לחלק בין מומר למן, שהמור מאמין בדברי חז"ל, ומודר במשיו, וכשאינו עושה להכיעיס, א"נ אומר מותר, (וכגון שטועה במצבה לשםוע דברי חכמים), ומומר לתיابון, מצרפיין למןין, (ובשו"ת שבט הלוי ח"ח סימן קס"ה), ומפורש באו"ח (סימן נ"ה סעיף י"א), דሞמר לתיابון מצטרף, והנה בשוו"ע הרב (ס"קatz"ט ס"ג) לגביו זימון כתוב דרשע ועובד עבירה בפרהסיא אין מזמןין עליו, ואילו לגביו חפלה הציבור (בסי' נ"ה ס"י"ד) כתוב دائם העובר עבירה מצטרף למןין עשרה

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

ביחיד, וכו', מ"מ החש"ץ שליהם אינו שליח,
دلא נקרא בן ברית, ואינם נעשים שלוחים
שלנו, כدمמעטינן וכו', ועיין במג"א (סימן
קפ"ט) דሞמר אינו נקרא בן ברית וכו'
עכ"ל, ובבב"י (סימן ר"ה) מהרשב"א.
הנ"ל

ד

וליהיות ש"צ, בשורת מהר"ם שיק (או"ח
סימן ש"ה ד"ה וכיון), על אותן שנים דת
וחוקים בכוחם, רשאי להתפלל בבית
תפלה שלהם, זוזל, לא מיבעיא אם אין שם
מנין יהודים כשרים, א"כ הרי זה כמתפלל

סימן י"ח

אם מותר ליכנס (ולהתפלל) בבייהכנים'ס שליהם

נשאלתי מאדם שగ בשכנות לאחד מהבניינים השبيיכים לכת, וכאשר הlk
בחוץ התחליל מטור סוחף, ואני מוצא מקום מחסנה מהגשים העז, אם מותר לו
ליכנס אל הבניין שלהם, כמו"כ שאל אם מותר להתפלל שם באקראי.

אלוק זולתו כדי להיות مليין ביןו ובין רבונ
העולםם, כל אחד משתמש אלו מין עכ"ל,
וביד הקטנה (פ"ה מהלכות יסודה"ת) דמיירי
בעובד בטעות כדי להתקרוב להקב"ה,
ואף"ה אין לו חלק לעווה"ב.

ג

והיות שם מבין ת"ח, דבגמרא (סנהדרין
דף צ"ז ע"ב) שהוא אפיקורוס.

חיים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: בגמרא (שבת דף קט"ז ע"א),
ואפילו אדם רודף אחריו להרגנו
ונחש רץ להכישו וכו', ואין נקנסים לבתיין
של אלו, (א"ה של המינים), שהללו מכירין
וכופרין וכו' ע"כ, וצריך בירור מי הוא בכלל
מן.

ב

וז"ל הרמב"ם (בפ"ג מהלכות תשובה ה"ז),
חמשה הם הנקוראים מיניהם וכו', וכן העובד

סימן י"ט

אם לפרסם עושי רשע

נשאלתי ע"י חברות אנשיים שפרשו מהכת והתחילה לפעול נגד ראש הכת ואנשיה, היהת וראש הכת שולח את אנשיו לשיטותבו בעירם חילוניים לבקש תרומותם להשתתף בבנייה הבניינים ובמטעיהם הבלתיות שקר בזכות המצעאה של הקמיע שלו, אם מותר או צריך צריך לגלות ולפרסם מעשייהם הנלוויים, כדי למנוע חילול שם שמיים.

לכנת מקום מפורסם לפירות, (שכל יר"ש נמנע מלכלכת), והמשוקץ הזה מוליך המזונבים אחריו לשם, ובגמרה (יום א דף פ"ז ע"ב) מפרסמין את החנפאים משום חילול השם, ובפירוש"י (ד"ה מפרסמין), זו"ל, שהן רשעים ומראין עצמןצדיקים, אם יש מכיר במעשיו מצווה לפרסמו מפני חילול השם, שבני אדם למידין ממעשיו, שסבירין שהוא צדיק, ועוד כשהבא עליו פורענות בני אדם אומרים מה הוועיל לו זכותו עכ"ל.

עוד כתוב רש"י בקידושין (דף מ' ע"א ד"ה) ואת שם קדשי לא תחללו) היינו פרהסיא שהרוואה מזולזל בכבוד המקום עכ"ל.

ד

זו"ל ש"ת מהר"ם מלובלין (סימן י"ג) שהוכיחו אותו על פניו ולא קיבל תוכחתם א"כ היה להם לבישו ולפרסם קלונו ברבים עכ"ל.

ובשוו"ת מהר"ם שיק (חאו"ח סימן ש"ג ד"ה

א

תשובה: ברמב"ם (פ"ו מהלכות דעתו ה"ז) זו"ל, בדברי שמים, אם לא חוזר בו בסתר, מכליomin אותו ברבים, ומפרסמין חטאו, ומחרפין אותו בפניו, וمبזין ומקלין, עד שיחזור לモוטב, כמו שעשו כל הנביאים לישראל עכ"ל, ויש לעיין אם מותר לפרסם אצל החילונים.

ב

הנה בגמרה (ביבא בתרא דף ל"ט ע"א) מלטה דמתאמרא באפי תלתא וככו' חברא לחברא חברא אית ליה, ולא מצינו שצרייך למנוע מלפרסם כדי להסתיר רשותם מהחילונים.

ג

ובפרט ששולח אנשים לקבץ כסף למוסדותיו אצל החילונים דוקא, ומקודם יש לדעת דאסור להחזק ידי עברי עבירה, וע"י הפרסום ימנעו מלהחזיקם, ועוד דישقالו שימושו אחריהם, כגון

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

ומכימים את העובי עבירה שנאמר וכו' עכ"ל,
והנלו"ד כתבתבי.

חיים יוסף דוד זוויס

וכדי) זו"ל,adam לא קיבל ולא שמע בנהחת,
ילבין את פניו וכו', וילפינן לה (במו"ק דף
ט"ז) מניין שמקלין ומורטין שעורותיהן

היווצה לנו מהמ"ל:

כשהרשעות שלהם מפורסמת, ואינם רצים לקבל תוכחה ולהיטיב דרך מותר ומצוה הרבה
היא.

סימן כ'

בהאיסור להחזיק ידי עובי עבירה וליתן להם צדקה

נשאלתי כיון דמדינה דשו"ע (יו"ד ס"י רמ"ט ס"ד) יש ליתן צדקה לכל עני
הבא לפניו וכו' ואין צורך לדקדק אם הוא עני הגון, اي מותר לחתך כסף לאנשי
הכת כשאים אומרים מהו הצדקה שלחן הם אוספים.

קי"א), מסיע אין בו ממש, ועיין מה
שכתבתי (בchap"א סימן צ"ג) דבזה יכול וזה
אינו יכול, דהאינו יכול פטור כיון דמסיע
אין בו ממש, אלא דlatent הילה אין להיות
מסיע אף בכח"ג, ובגמרא (בבא קמא דף י'
ע"א) במרבה בחכילה, دائ בדלאו או יהו נמי
קוזיל מאי קעביד.

ג

והנה בגמרא (גיטין דף ס"א ע"א) דאסור
להחזיק ידי עובי עבירה, וביו"ד (שם)
דמסיע אסור אף בחד עברא דנהרא, (דברי
עברית עובר بلا תעשה), ובשו"ת כתוב סופר
(חו"ד סימן פ"ג ד"ה ויש סיוע), דהיאנו
בשעה שעושה איסור, זו"ל (בד"ה וכ"ז),
דאסור לסייע סיוע כזו, "הגם שאין בו צורך

א

תשובה: מפורש ביו"ד (סימן קנ"א) דאסור
לסייע ידי עובי עבירה, זו"ל
ספר על הגאולה ועל התמורה (עמוד קצ"א),
וכבר בירורנו פעמים רבות בדברי חז"ל, כי
כל המתחבר אליהם ומצדיק מעשיהם, וכ"ש
הנותן חיזוק להם, הן "בມזון", בכבוד או
בדברים וכו', הרי הוא כמותם, "שנעשה
שותף לכל מעשיהם הרעים וענווש ייענס
כמותם", והרי הוא נתפס למינות וכפירה
בלי שם ספק עכ"ל.

ב

ועיניתי בזה, דהרי קייל (שבת דף כ"ג
ע"א), ובט"ז (סימן שכ"ח סק"א), ועיין
בשדי חמד (כללים מערכת המ"מ כלל

קובץ תשובות הגרחיד"ר וויס שטייט"א

בתשובות), והתורם להם נעשה שותף לכל בעבודתם, ואשר ע"כ צרכין ליזהר מאד שלא ליתן להם שום חיזוק.

חיים יוסף דוד זוייס

ותועלת" עכ"ל, (ועיין בעורך השלחן זרעים פכ"ט אות ה').

ד

והואיל ובמוסדות שלהם מלמדים ענייני ע"ז ומיניות ואמונה טפלה, (וכבר הארכתי

הו יצא לנו מהנ"ל:

ה גם דמسيיע אין בו ממש, מסיע ידי עובי עבירה יש בו ממש.

סימן כ"א

בנדון הבניין שבונים אנשי הכת

בגמרא (שקלים סוף פ"ה) כמה נפשות שיקעו אבותיך כאן וישכה ישראל את עושהו ויבן היכלות (הושע ח).

שליהם הם גובין מלחם של אותם שאין הסעודה מספקת לבעליה.

א

הנה הבניין שבוניין, שהושבini שהוא מצוה לשיטתם, זהו מצוה הבאה בעבירה, שבהמעות שבוניין אותו, עוברים על הגمرا (ביבא בתרא דף ח' ע"ב) ופקדתי על כל לוחציו, וברומב"ם (פ"ט מהלכות מ"ע הי"א), וביו"ד סימן רמ"ח סעיף ז') וז"ל, אדם שוע שנותן צדקה יותר מהרואי לו וכור', ונוטן לגביי כדי שלא יתביש, אסור לתובענו ולגבותנו צדקה, וגבאי שמכלימו ושותאל ממנו, עתיד הקב"ה ליפרע ממנו עכ"ל, וכותב מאן החיד"א ז"ל בשוו"ת יוסף אומץ (סימן נ"ז) וז"ל, כל מין לחץ אסור ע"כ, והרי המנהיג ושלוחיו קופין ללוות ולמשכן ולמכור דירות עברו בגין הלו, ועפ"י המנהיג

ב

וז"ל הרמב"ם (פ"ד מהלכות תשובה ה"א), כי"ד דברים מעכbin את התשובה, (ובה"ד) שהן דברים קלים בעניין רוב האדם, ונמצא חוטא, והוא ידמה שאין זה חטא וכו', האוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה, שהוא "אבק גול", והוא מדמה שלא חטא, ויאמר ככלום אכלתי אלא ברשותו עכ"ל. בשbill כבודו המדומה, שהוא בושתו ואכזריותו, בבדיו שמצויה גדולה לבנות בית המינות, והנה בית הנבנה באיסור, כגון בשבת, אסור ליכנס בו, (באו"ח סימן רמ"ד

קובץ תשובה הגרחיד"ו ווילס שליט"א

כ"ה), ולפי"ז ה"ה בנד"ד.

סעיף ג'), ועיין בכתבתי (בח"ד סימן

והני דוש"ת וכט"ס
חיים יוסף דוד זוייס

סימן כ"ב

לקבל ולהנות מעות ממומרים

נשאלתי האם מותר ליכנס לבניין של הכת עבור אמידת מזל טוב לאחד מהמשפחה, שהרי ידוע ומפורסם שמלבד שהמנהג שלהם דורש ממיעותיהם בבדיקה "ולחצתי את לוחציו", הרי הוא גם שולח את המזדבבים אחריו, לפחות כסף מהחילונים, ומלבד שנכשלים בראות אסורות ר"ל כשהולכים בבתים של הפרוצות, ונמצא שהם בונים הבניין מעות של מחללי שבת ומומרים לכל התורה.

מהගאים של הרה"ק האהבת ישראל זי"ע, שהגיע אחד לשם והוא מדבר בלשון הגר והם לא הבינו, ובקשתו היה שאמו לא תהיה ברוגז אותו, (שכחගיעה אצלו לחג הפסח, וראתה המצב בביתו בפסח, עזבה אותו ברוגז), ובקיים, הוציא סך גדול ורצה ליתנו להרביה, והרביה ענה בזה הלשון, 'חס שלום'.

חיים יוסף דוד זוייס

א

תשובה: עיין מה בכתבתי (בח"א סימן קמ"ו) דאסור ליקח כסף ממומר לביהכנ"ס, וביהכנ"ס שנבנה באיסור, אסור ליכנס בו (mag"א סימן רמ"ד ס"ק י"א), ועיין מה כתבתי (בח"ד סימן כ"ה) זהה.

ב

ועכ"פ אמר"ר זצ"ל בבחירה נקרא

הווצה לנו מהן"ל:

אין ליכנס ביהכנ"ס שנבנה מעות של מומרים.

סימן כ"ג

שאלות שונות בוגע להכת

אחסנתא ואפילו מברא בישא לברא טובא, וכ"ש אחר שכבר ירש, (אא"כ ישתמש בהמעות לעבירה, וכגון לבנות הבניין שלהם).

ד - ירושה לבן שלא אמר קדיש על אביו אברך ששייך להכת היא, שסירב לומר קדיש בהלויה אביו, בטענה שלישיטהו אביו היה בגדר רשות, אם זכאי לקבל חלק בירושת אביו.

תשובה: גם שעבר על עשה של כבד את אביך, ובגמרא (קידושין דף נ"ט) גם במותו, מ"מ גם רשות ומומר יורש את אביו (שם דף י"ח ע"א) כעשו.

ה - לא רוח בליל הסדר בין מהכת אב שבנו שייך להכת ההורא, ואם יזמיןו ליל הסדר יביטה הבן כל העת רק בהגדה שליהם על תמונה רבו ולא יכול כלל לאמרית ההגדה, אם יקיים האב את המוצה של והגדת לבן, ועוד אולי עדיף שלא יזמיןו, מטעם מצות חינוך של בניו הקטנים, כדי שלא ילמדו מהבן הגדל.

תשובה: מצינו שכשhabן מוחכם מאביו, גם חייב במצבה והגדת לבן, (עיין ברמב"ם פ"ז מהלכות חמץ ומצה ה"ב, ובספר חולדות שמואל מצוה פ"א, ובשווית להורות נתן ח"ט סימן ט'), הגם שאיןו מוסיף על ידיעתו, ומайдך גיסא, לבן שהוא

א - ברית מילה

בברית מילה שהמתינו שעות רבות לדראש הכת, ונערכה לאחר השקיעה, אם נחשב שניمول כדין, ומה דיןו כשנתאהר משעת השקיעה ולא עשו למחרת הטפת דם ברית, אם יכול להצטרכן למנין לכשיגדל.

תשובה: מכיוון שהברית התקיימה לפוי בין השימוש של ר'ית, לא נחשב כנימול בלילה.

ואם לא נימול כדין, אם יכול להצטרכן למנין לכשיגדל.

תשובה: ערל שלא נימול בשוגג, מצטרף.

ב - חתן בחופתו

בחתן של זמן החופה מסתכל החתן רק על הרע"ב שלו, אם קידושיו קידושין מצד היסח הדעת עצמם של הכוונה לקדש.

תשובה: מעשה מוציא מידי מחשבה (קידושין דף נ"ט ע"ב), והמעשה של נתינה טבעת גובר.

ג - להעביר נחלה

יהודי שנפטר והשריר אחריו נכסים, ואשתו שולטת בהם, אם מותר לה להעביר נחלה מהבן שנמצא בתוך אותו הכת ליתר בניה הכהרים.

תשובה: בגמרא (בבא בתרא דף קל"ג ע"ב) דלא תיהוי כי עבורי

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

לג

תשובה: אם איןנו משנה ממנה הגועבים שם, לא גרע מנכרי.

ח - הבאת ספריהם בbihc"z להכניס לביהם"ד הספרים שביהם ד"ת ודרשות של מנהיג הכת.

תשובה: במידע שיש דברים אסורים בספריהם, ולא יכנסום לביהם"ד, כדי שלא יחתיאו הבאים.

ט - ניגונים שליהם
בנושא לניגונים שהם משתמשים במילים המוחכות להקב"ה, כגון "אתה ההיליגעד רבי בחורתנו מכל האומות ועשה אותנו לעם סגולה".

תשובה: אין אלו אלא דברי כפירה.

י - לקנות סת"מ מסופר שלהם
אם מותר לקנות תפליין ומזוזות מאנשי הכת, מחשש דshima אינם מכונים לש"ש רק לשם ראש הכת.

תשובה: לכתחילה אין לקנות מהם.

יא - לברך על תפליין שליהם
במי שהגען למקוםם של אנשי הכת, ולא היו ברשותו התפליין שלו, אם ישאל התפליין שלהם, שאין להם נאמנות, וגם אולי נכתב ע"י סופר שלהם שמכין בכתביהם לשם ראש הכת ולא לש"ש.

תשובה: בלית ברירה כאשרינו יכול להשיג ביום זה תפליין אחרים, יניח בלי ברכה.

שוטה, פשוט דעתן צרייך, ועכ"פ לבן שמיטה דעתו, נראה דמחוייב.

ולענין שלא ילמדו מעשיו, האב יכריע, שם לא ילמדו ממנה מכיוון שנראה כמשוגע, אז יזמיןו, ואם כן ילמדו, פשוט דעתן להזמיןנו.

ו - קיבוץ נשים ע"י ראש הכת בbih"k
אודות זה שמנציג הכת קיבוץ את כל הנשים מהכת לבית הקברות לפני יו"כ כדי לדבר לפניהם, ועשה שם מעמד עם כל זמור, א) אם יש להן היתר להיכנס לביה"ק, דוחובא בחיי אדם ובשוו"ת דודאי השודה בשם הקדמוניים שעולל להתקדחות הקליפות והחיצוניים בהם ר"ל. ב) הרי בימים אלו יש אנשים רבים בbih"k, ואיך יתכן להן להתאסף שם. ג) עצם הכנסת כל זמור לבית הקברות הויל זול בנסיבות ולעג לדש ומה ההיתר מזה.

תשובה: א) נהגו בהרבה קהילות קודש שיש זמינים שהנשים אין הולכות לביה"ק, ובודאי הכשיל אותן גם בזה, שפרץ גדר במנגן של בנ"י. ב) ואם יפריע לאנשים שהולכים לשם, אסור, ג) כל זמור בbih"k הוא קלות ראש ואסור (יו"ד סימן שט"ח), והגם שיטענו שהכל זמור הוא לצורך דבקות, הרי גם בbihcn"ס אסור זאת (כנגד המתחדשים) כבשו"ת דברי ישראל.

ז - אפיית מצות ע"י א' מחברי הכת
אבל מהכת שעובד בחבורה שאופים מצות, אם יש להמנע מאכילת אותן המצאות בגיןו.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

בלי להודיע האמת لأن הכספיים מגיעים, ואם היו יודעים לא היו תורמים), מחריב עפ"י דין להודיע להם, כדי להציל ממונם, ובספק צרייך ג"כ לעורר אותם שיבورو מטרתם.

יד - להשתתף במסיבותם

אם מותר להשתתף במסיבת נישואין של קרוביים שרובם משתייכים להכת, כדרכם שאסרו לישב במסיבת עכו"ם, ואם מותר לאכול שם אפילו כשבועה זמן מעט, דנחשב למשתתף במסיבותם.

תשובה: האיסור לישב במסיבת עכו"ם, בגמרא (ע"ז דף ח' ע"א), עכו"ם שעשה משתה לבנו וזמין כל היהודים שבעירו אעפ' שאוכלים משלhn ושותין משלהן וכוי' מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר וכוי', ופירש"י (דר"ה וקרא) זוזיל, מעלה אני על אכילתך כאילו הוא מזבחו עכ"ל, עוד כתוב (בד"ה ובין) זוזיל ואstor, דכל ימי הלולא מקריב לעכו"ם, ובט"ז (יוז"ד סימן קנ"ב סק"ג) משום דАЗיל ומודי, ופשוט דעתך זה נוגע לנ"ד.

ואולם בגמרא (סנהדרין דף כ"ג ע"א), נקיי הדעת שבירושלים לא היו נכנסין בסעודהআ"כ יודעין מי מסיב עמהן.

טו - לפנים אנשים מהכת

בעל שמחה שיש לו קרוב משפחה מאנשי הכת, שיש לו קעטערינ"ג, אם נכון לקנות ממנו צרכי הסעודה מצד ומבשרך אל התעלם, או מכיוון שכידוע ראש הכת סוחט

יב - רב שקידש אשת איש בהוראת ראש הכת אם אפשר עוד לסייע עליו מעשה שהוא בעיר אשדוד, בני זוג שנהפרדו זמ"ז, וצד האשה החזיר גטו בכפיה מהבעל, והב"ד דהעид אשדוד פסקו שהוא גטו מעושה, ואח"כ השיא הרע"ב שלהם את האשה לאדם אחר מבני קהילתם, ושכבר יצאו עליו שמועות רעות, וגם ישב כבר בבית הסהר על מעשיהם מגונים), והשאלה היא, האם אותו רע"ב שעבר וחלול בעבירות ידועות איבד הנאמנות להווות הלכה בישראל לגבי עניינים אחרים.

תשובה: ביוז"ד (סימן רמ"ג סעיף ג'), ת"ח המזולזל המצוות וכו', הרי הוא קל שבציבור ע"כ, ובברכי יוסף (שם) כל ת"ח שיש בידו חילול השם, אסור לשם מעוד ד"ת מפיו, וברוח חיים (אות ב') דהמזולזל בת"ח אחרים בכלל זה, ובשו"ת אבקת רוכל (סימן ר"ב) דבכל עבירה שם שמם מתחילה על ידה, יש לנודות.

יג - להודיע לתורמים שלהם

עוד באותו רב מהכת שנותן מכתבי המלצה, ואנשי הכת מסתובבים בבית הכנסת ומסתירים מהנותנים שהם אוספים עבור בניית המרכז שלהם, אם הרואה זאת וידע בבירור מחויב להודיע על כך להנותנים, ואם אינו יודע בבירור, אם עליו לספר לאנשים כדי שיינצלו מספק נתינה להם.

תשובה: בגמרא (בבא מציעא דף ל"א ע"א) ראה מים ששותפים ובאים הרי זה גודר לפנים מקרה דזההבו לו, וכשרואה איך שמערימים אנשים לתרום,

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

את כתבי היד לרפאלא"ג, כדי לדעת מי תואם למי, והשאלה היא, דהויל ולהרבה פוסקים זה הווי גניבת דעת, אם מותר לאב לחנן את בנו לשקר וליתן כת"י של בחור אחר, כדי להכחיש בדיקת הרפאלא"ג.

תשובה: השאלה אינה מובנת, אם כוונתו שראש הכת גונב דעת התלמידים והתלמידות, או שהבן יגונב דעת ראש הכת, והמציאות ששניהם אמתיים, ורק"ל בגונב אחר הגונב בפתחי חשן (גניבה פ"א ה"ו) שהוא בכלל (גונב או גולן, עי"ש).

והנני חשש, דהיות החילוף יכול לגרום קלקל לעתיד, שמהמת זה השידוכים שייעשה לא יעלו יפה, ואשר ע"כ לדעתי ימנעו מלככת אל היישיבה בימים אלו, בתירוץ שאיןנו מרגיש טוב וכדומה.

יח - לומר תחנון ביום אידם

ש"צ בבייכנ"ס שוראה שיש במנין חתן או בעל ברית, שmediא אין לומר תחנון, אולם היהות שבין המתפללים יש כמה מאנשי הכת שנוהגים שלא לומר תחנון ביום זה, שמחשייבים אותו לר"ה, אם יאמר תחנון כדי להוציא מלbum שלא יטעו לומר שמחמתם אינו אומר תחנון.

תשובה: ידוע שביום אידם של הציונים, נהגו גדולי הדור, כמו החזו"א והדברי יואל, לומר תחנון אפילו כשהיה שם ברית, ואמנם היה שישנם שם כמה מאנשי הכת, והם עלולים להכוותו, ורק"ל בגמרא (ערכין דף ט"ו ע"ב) דתוכחה עד כדי הכהה, ולא הכהה בכלל, שווא"ת עדיף.

מאנשים סכומי עתק למוסדותיו ולצרכו, ומוצא שחלק מהכספי ילך עבורה, אם הוא מסיע ידי עובי עבירה.

תשובה: כבר כתבתי בתשובה, אסור לסייע ידי עובי עבירה, בכפסים, ובט"ז (סימן קנ"א סק"ג)adam יש חשש שישראלי יהיה נכשל, אמרין לפני דפני וכו', (כלומר דאף שיגרום שהראשון יגרום שהשני יעבור לפניו עור), משא"כ בעכו"ם (כמש"כ הש"ך שם סק"ה), ועי"ש בביאור הגר"א (סק"ח) לגביו מסיע ידי עובי עבירה, אך בדgoal מרובה ממשמע אין צורך להפרישו, עי"ש היטב.

טו - לאבד ספריהם

היות שחברי הכת מחזיקים הקונטריסים שלהם, (שבהם הוראות איך להדק במנהיג שלהם), בתיק הטלית, אם הראה זאת אצל אחד מהם מותר להוציאם, כדי למנעו מהסתכל בהם, (אף שידעו שיכניס אחרים במקום)

תשובה: עיין מה שכחתבי בש"ת ויען דוד (ח"א סימן צ'), דמותר להזיק חפץ חבריו כדי למנעו מעון, וביש"ש (בבא קמא פ"ג סימן וט), ואדם חשוב מותר להכותו עי"ש.

יא - לשקר את ראש הכת

אחרי שראש הכת הורה לבטל את השיעורים וסדרי הלימוד בישיבה, וצוה לכל בחור ובחולה יכתבו " בכתב ידם" דיקא מאמר בעניין יום אידם י"ב שבט ויביאום אליו, ומפי השמועה נודע שמטרתו להעביר

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

איסור זהה, אם מחייב לשותות ולהכניס עצמו לסכתת נפשות.

תשובה: לכואורה דמניעת השתייה אין בכלל האיסור, זה אינו עיין בט"ז (י"ד סימן קע"ח סק"א) דאף מניעת גילוח הוא בכלל חוקות הגוי, ונ"ל דיש חלק בין מניעת גילוח, לביןתו שעשו רוגאל, ובין מניעת שתייה, שאין זה פועל יוצא, ודוגמא בגמרא (פסחים דף נ"א ע"ב) הרואה אומר מלאכה הוא דלית ליה וכמה בטלני הוא בשוקא, ועוד להב"ח (שם)adam אין מתכוון לעשות מעשיהם שרי, (ומש"ה הותר לקרובים למלכות ללבוש כלבושיםם).

וזאנם נראה דמניעת שתייה אין אין בכלל, דברם"א (שם) כתוב וזה, אבל דבר שנגנו להטעלת וכו' או טעם אחר, מותר עכ"ל, ומסתמא זה שמנועין אין בכית תפילהם הוא כדי שלא ישתכרו שם, והוא להטעלת.

והנה הטעם שמנוע מחמת חשש סכנה, ובלחן גבוה (ס"ק ג') לעניין האיסור להימנע מגלחה,adam הגילוח מזיק לו שרי, וכן בדרכי תשובה (סק"ט) כשהבלורית טוב לחולי עניינים עיי"ש.

ואם מחייב לסכן נפשו ולשתות, אין זה מהג' חמורות, ואין צורך לסכן נפשו, ומפניו בגמרא (סנהדרין דף כ"א ע"א, ובקידושין דף ע"ז ע"ב), דארבע מאות ילדים היו לדוד המלך מגדי לבודהית, ובתוספות הרא"ש (קידושין שם), כתוב הטעם שהתרירו להם דלבועתי את האויבים, ונחלקו הראשונים אם לוקים על לאו זה, ועיין בספר החינוך (מצווה רס"ב), ולפלא

יט - למסור השופכי דמים

היות וראש הכת אינו מונע מאנשיו להכות אנשים עד זוב דם, שכVICOL נעשה לכבודו, וכי שהיה בחתונה היזועה בב"ב, שבחוורי הכת היכו ופצעו אנשים באופן קשה, ואף שהדבר הגיע לידיית ראש הכת לאمنع מהם להמשיך ולהcontin, אם מותר מדינה להTopics את ראש הכת ולהcontinו, (וכען שמצוינו בחכמת שלמה בחו"מ שמותר להכות את החשוד על הנגיבה כדי שיודה).

תשובה: עיין בחו"מ (סימן שפ"ח סעיף ז'), דהמוכה יכול למוסרו, (ועיין בסוף שו"ת מהרי"ז, בנימוקי מהרי"ז מריזבורק), והארכתי בתשובה אם זה רק מחמת חשש שכיה עוד, או דגם בלאו החחש שרי, וכן מסקנתיו, וכ"ש אם ראש הכת שותק, בבחינת שתיקה כהודאה דמייא, וא"כ עלולים להמשיך בדרכם הרעה, בודאי צריכים ליסרו, עד שתתברר שבמדרכתו זאת, והנה שמעתי שהתחילה למחות על הנסיבות, ואם זה נכון, תשובה זו להלכה ולא למעשה.

כ - לשותות אין מבוזין בבית תפילהם

אב שהגיע להשתחרף בשמחה אצל בני המשתיר להכת, והביא אותו בקבוק אין באיצטלא שמביא זאת לבזבוז השמחה, בעוד שהסיבה האמיתית הייתה שמנעו מלשותות יינם מהחשש יי"ג, והנה שמע מהם שרראש הכת התקין שלא ישתו כלל אין בשמחות, והוא כמנาง אצל הישמעאים, והשאלה הוא אם מותר למנוע משותה יין מצד בחוקותיהם לא תלכו, ואם אכן יש

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

יסיע אותו, או שהוא בעצםו יctrיך לנוהג אוט"א כדי לברוח, ובלא זה ישאר עם המינים, ג"כ שרי, אך דבר זה נדר ממד.

שבכנה"ג (הגבי'אות ה') שכח דכל האיסור דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, ובשער עודה התפלא עליו.

כב - להקשיב לקול הבליהם

להקשיב ל"קו הניעס" שלהם, שמצד אחד הם נהנים מכל אחד שמהקשר ושותען, ומצד שני יש תועלת בזה שמתבררים הבליהם, ובכך יודעים יותר להתרחק מהם ומהמונם.

תשובה: בגמרה (חגיגה דף ט"ז ע"ב) ורבי מאיר היכי גמר תורה מפומיה לאחר וכוכ' לא קשיא הא בגודל הא בקטן, ופירש"י (ד"ה גודל) ז"ל, היודע ליזהר שלא למוד מעשי יכול ללמד תורה מפני עכ"ל, ושם בגמרה רבי מאיר אשכח תמרי אצל תחלא ושדא שיחלא לברא.

ולכן ת"ח יר"ש יכול לברור הבליהם ושתותם, אך זה לא ניתן לסתם בנ"א, ואין להם לשם פטפטוי דבריהם, שמא יזוקו מהם.

כג - להקשיב לניגינתם כדי לגלג עליהם
כאשר עוברים על יד אלם שבו נעדר נישואין אחד מבני הכת, ושותעים את ניגוניהם שهما מציאו, אם אסור להתעכב שם, שלא ליהנות מפולחנם.

תשובה: כתוב בדרך כלל, אם אין בדברים ענייני חילול השם, אין איסור לשם, הגם שהם מושמע מהם טפשותם, כמו לשם זמר של תינוק שוטה, וח"ז לשם זמר הכלול כפירה, ועיין בגמרה (חגיגה דף ט"ז ע"ב) זמר יווני לא פסיק מפניו, ובגמרה (כתובות דף ה' ע"א) ויתד

כא - הוצאה לעזוב את הכת בשבת אנסים הנוטעים ליום אידם לשוחות בשבת פ' בשלח בעיר העמאה אילת, וא"א לסמור שם על העירוב וכיו"ב, אם יכנס הרהו רשותה בלב אחד המשתתפים וירצה לעזוב את הכת, אך עול ליכנס ע"ז לסקנת נפשות, ויש לפניו ג' דרכיהם, א) לעזוב את הכת בעיצומו של יום השבת ולא להשותף כלל במסיבותם, אז ייאלץ לקרוא למשטרת ביום השבת, ב) שיברחה משם ע"י חילול שבת, ג) שיישחה עמו עד מוצ"ש ועד אז ישתחף במסיבותם.

תשובה: שאלת זו מתפרק לאיזה ענפים.
א) אם יש לחוש הרהו רשותה שלו עשוי להתקורר, ובפרט מחמת שמיית דברי מינות אצל המסיבה, וא"כ פשוט שלא ישאר שם (שאלת ג').

ב) וכי א"א להסתלק ממש בלי יודעים ובלא חילול שבת, (ובאופן שא"א באנו לשאלת ג').

ג) פשוט נדרש לעבור בהקל הקל (יומא דף פ"ג ע"א), וכגון שישיע אותו ערבי, וכשהוא א"א נדרש להזעיק השוטרים, אם יכול לצלצל להם בדרך שינוי עדיף, ואם יוכל "לבקש מהם" שיבאו רגלי, באופן שהם לא יחללו באיסור דאוריתא עדיף, ובמקום שא"א להזעיק אותם, נדרש לخلל שבת באיסור דאוריתא, כדי לברוח, וכגון שיהודי

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

ליכנס בספק סכנה כדי להציל מי שבודאי סכנה, ואין ספק מוציא מיד' ודאי, אך בש"ת הרדב"ז (ח"ג סי' תרכ"ה) כתב שהמכוnis עצמו בספק סכנה כדי להציל את חברי ה"ז חסיד שוטה, שספק שלו עדיף מודאי של חברי

אך מש"כ על האיסור לסכן עצמו מלחמת שלפי דעתם הם שומרים וכו', לא הבנתי מה עניין שמיטה אצל הר שני, דמה נ"מ במחשבתם על מה שהם מכנים, השאלה היא עד כמה מחויבים למסור נפש כדי להצילו.

כו - להתרחק מספריהם ד"א מצואת והקרובה ע"ז

הנמצא בביבהנ"ס בסמוך לאחד אנשי הכת, יודע שבחיקו של הלה נמצאים הקונטראיסטים הפסולים שלהם, אם צריך להתרחק מהם ד' אמות כמו בתקרובות ע"ז.

תשובה: כבר כתבתי שדףו שלנו קיל מדפוס היישן, כי הנעשה ע"י צילומים וכדומה, לכ"ע אין בו קדושה, וממילא גם טומאה אין בהם.

ואמנם אסור לקרותם, מכיוון שיש בהם דברי מינות, ואינו חשוד שיגנוב קונטריסטים הללו, (ועיין מה שכתתי בספריק קול דוד בנדון רחל שגנבה הטרפים).

כו - קול קורא מרבים בשבת

אם מותר בש"ק לאוסף מרבניים "קול קורא" נגד מעשי הכת, כאשר יש צורך לטלטלם ולהעביר הדפים למקום שיש חשש אייסור תחומיין דרבנן, כיוון שע"ז יכול להציל נפשות מרדות שחות.

תהייה לך על אוזך, שם ישמע אדם דבר שאיןו הגון יניח אצבעו באזניו וכו', מה טעם משופות כיתדות שם ישמע וכו'.

כד - יצאת י"ח קרייה"ת מהם

באחד שנכנס לבית מדרשם של אנשי הכת, ושמע קריית התורה, אם יצא בדיעד, כי-node לו שבשבעה שערכו הכנסת ס"ת אמר אז עליהם אחד מזקני ראשי הישיבות, שהס"ת שלהם הוא בגדר ס"ת שכתחבו מין.

תשובה: יש לדעת מי כתב הס"ת, ומתי, דיתכן שהס"ת נכתב לפני התחלת ענני מינות.

כה - חיוב אנשי הצלחה להציל מיד' השפ"ד

איש "הצלחה" בעיר ב"ב שנקרא לבא ולהציל נפשות בחתונה הידועה שאנשי הכת המכמות רצח, ובഗינו לשם נתנו גם לו מכות, ואף איממו עליו שלא יטפל בפצעעים, אך הוא לא שמע בקולם וטיפל באחד הפצעעים ועל הכוו מכות נמרצות עד שהובחלה בבית הרפואה, ועתה הוא שואל אם יקראוו עוד פעם, באופן שלפי ראות עיניו יתרן שייקבל מהם מכות, (אף שלא בסכ"ג), אם הוא מחויב לבא, דהיינו שם חמומי מה ואינם שלוטים בעצם, שאומרים ששומדים על כבוד קדושתו".

תשובה: לפי תוכן השאלה, הוא נקרא לטפל למי שקיבל מכות "רצח", כלומר שהיה בספק סכנת נפשות, והנה בחו"מ (סימן תכ"ו) דנו הפוסקים עד כמה מחויבים להציל זולתו, ולהירושלמי מחויב

עליה להם הון תועפות, שע"ז התעכב המשך בנייתו.

ועתה הגיעו אליהם עשיר בעל חנויות גדולות, והצעיר להם שוכן לשלם להם ההוצאות הרבות, ובתמורה זאת יתנו לו את כל הקומה הראשונה בבניין, שיפתח שם חנות גדולה.

השאלה היא, לכשיבנה הבניין הלו', ותאה שם חנות זואות, אם יהא מותר ליכנס לשם לקוחות, או שהו מסיע לעוברי עבירה, כי על ידם יכולו הכת לבנות בית תפילהם.

תשובה: מותר.

ל - לומר לתלמידות שהרב רואה אותם דרך התמונה

נשאלת שאלה מאות מורה אחת אשה כשרה שעובדת בבית החינוך לבנות של אנשי הכת, הויאל ודרךם לתלות תМОנת מהיגים ראש הכת בכל כתה, ולפעמים המורה הזאת רוצה לצאת מהכתה לכמה דקotas, וחוששת שהבנות יצאו משלוחם אז, על כן טרם עצה מהכתה מצביעה על תМОנתו, ואומרת להן על פי דרכם ושטותם, דעו שההיליג'עד רביעי משקיף כאן עלייכם, ורואה כל מעשיכם, וע"ז תצליח להשיג מטרתך שהתלמידות ישבו רגשות גם ב策אתה מחתמת יראתך, אי מותר לה לומר דברורים כאלו.

תשובה: חס ושלום.

לא - אשה להכנס בשעה שהם מתפלליין לעזרן

בחיות ובקיט מדושים של הכת ידועה, הנהינו שאין להביא חילתה שום סידור

תשובה: במתניתין (ר"ה דף ל"ב ע"ב), שופר של ר"ה אין מעבירין עליו את התחום כדי לקיים מצות עשה עוברת, ומайдך גיסא קייל" (או"ח סוף סימן ש"ז) דמחלلين שבת באיסור דאוריתא להציל הכת, ואשר ע"כ תלוי אם באמת ע"י ההעbara חוץ לתחוום יצילם, וקשה לי להאמין שיש מציאות כזו.

כח - בכתב ספרים מיט כה פון ... עפ"ל

כידוע מספר חסדים, והובא בספר הפוסקים, שאין לכתחוב על ספריו "זה הספר שליל", וכן יש נוהגים לכתחוב "לה הארץ ומלה", והיות שאנשי הכתוב כותבין על ספריהם "מייטן כה פון הייליגען ובין", אם מוצא ספר זהה ובראשו הלשון הנ"ל, אם מותר לתולש הדף הזה ולהשליכו.

תשובה: אם אין ידוע כוונתם בדוק למינותם במלים אלו, הגם שאין כוונתם רצואה, מ"מ אין בהם דברי מינות אי"צ להולשם ולהשליכם.

כט - להכנס לחנויות הנמצאים בבניין הכת הנה בשעת בניית הבניין המרכזי של הכת הידועה בב"ב, בהכנות היסודות לבנות שם, שקעה הארץ תחתיה כמה פעמים (כמו בקרח ועדתו), מחמת שלפנינו כן היה באותו מקום בית חרושת שנשפרק שם המון שמן ונספג באדמה, ولكن נאלצו לעשות כל מיני פעולות לשואוב השומנים והלחות ליבש האדמה שתהא רואיה לבנות עליה, וכל זה

קובץ תשובה הגרחיד"ו וויס שטייט"א

שما הוא מסיע בזה לעברי עבירה לחוג בימי אידיהם.

תשובה: לפני עור אין כאן בזה, ומסייעידי עברי עבירה נמי אין בזה, והארכתי במקום אחר.

לד - עקרנים המסייעים להשתיק דם הנודפים

בנידון עסקן גדול בב"ב שעוזר למשלימים לו שיסדר תיקים שתבעו בבית המשפט, שישתדל שייגרו התיקים, והנה בעת שהכו אנשי הכת בב"ב בחתונה הידועה מכות נמרצות ואנשי המשטרה הפשו את המכבים, והוא במעט כפי הרואין ומגיע למקרים מסוימים רצח. והנה אנשי הכת שכחו לעסקן הללו, והוא סייר ופועל שייגרו מהר תיקי התביעות בבית המשפט ושישחררו מיד את כל האסירים הללו.

מה דין העסקן ההוא, אי מותר, או שאף חיו בא רמאי לפרסם מעשיו הללו שפעל לזכות אותם בשקר ורמיה. מפני שהדבר נוצר מקום ולהבא, שהרי הם עלולים להמשיך בדרכם ויכו שוב לאرحم את זולתם, כי יחשבו בדמיונם שאין להם ממה לפחד, מפני שסמכים ובתוחים על כוחו של אותו עסקן.

תשובה: מפורש בחו"מ (סימן שפ"ז סוף סעיף ז'), דמותר להモכח למסוד המכנים, וזה שמעכב, לא כדי עשה, והיות הדבר בנסיבות נפשות, מחייבים לבטל מה. כהו.

בעזרת נשים, כי לטענתם של אשה שבאה לבית מדושם אין לה להטפל שם, רק להשקיף ולהבטח כל הזמן על ראש הכת, וא"כ מה הדין באשה שאינה שייכת לכת וברצוניה ליכנס לע"ג בשמחת קרוביה לאחל להם מז"ט, והוא כבר הטללה מקודם, האם מותר לה ליכנס לשם בלי להטפל, שהרי הם יחשבו שנוהגת כמנהגם ומודה לשיטתם, ולכן אינה מותפלת שם.

תשובה: אין לחוש בשלילה, (כמו"כ לעיל).

לב - בחדר שיש בו תמונה של ראש הכת אם צרייך ממזויה

שאלה נחוצה, הויאל ובני הכת מאמינים בדמיונם שרראש הכת מנהיגם רואה בכל רגע את כל מעשיהם, והוא משקיף עליהם מبعد לתמונהו התלויה בכל חדר וכחתה, ממילא מה דין בחדר זה לגבי חיוב מצווה, אי נעשה כבית התפלה של גויים, בגלל שהמונה שמעמידין שם הוא כע"ז, בגלל שמאמינים שהמתמונה משקיף עליהם, וא"כ היא החדר פטור ממצויה.

תשובה: ע"ז זו אינה פוטרת.

לג - לבשל בשכר ליום أيام

יהודי כשר בעל קעטערינ"ג גדול, הזמין אצלו בני הכת הידועה מבני ברק, שיבשל וכיין עבורים את כל הסעודות לכבוד יום אידם בחודש שבט, ורוצה לדעת האם ישר ונכון הדבר עפ"י הלכה לבשל עבורים, כי

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

מי לפקח, יעשה צרכי ורבים, וכשאין לו, לכיה"פ יבקש מהם שייחלו לו.

לו - לפרסם בין אלו שאין שמורי תומך דרכם הנלוות

שאלת הנוגעת למעשה, היהות ואנשי הכת הידועה אדירים חפצם לשלוח ספסים מאנשים, لكن הם נזדים ובאים לערים רוחקות של חילונים שאינם מכירים כלל את היהדות ואת החסידות, כדי להתרים אותם לבנים, ומפיצים כל מיני הבטחות שוא ומחקרים קמיעות וכדומה מאותה ראהם, האם מועלן חיוב לפרסם במקומות בהם את רמאותם, כדי שלא יצא חילול ה' נורא, כאשר יהודע אח"כ לנוהנים גודל נבלותם וכזביהם, שלא יאמרו שכך פניו כל היהדות החרדית חיללה.

תשובה: החיוב משום השב תשיבות (בבא מציעא דף ל"א ע"ב).

לח - חלות עגולות ביום אידם

נשאלתי אחרי שמנהייג הכת בדה מלבו يوم חג שנקריא אצלם "ראש השנה", ואנשיו בקשו מהאחד מהמאפיות בעיר ב"ב לאפותה במיוחד כמות גדולה של חלות עגולות (כמנת יסדראל לאפות על ר"ה חלות עגולות), והשאלה היא א) אם מותר לקנות את החלות הללו, ב) אם בעל המאפייה הוא בגדר מסיע ידי עוברי עבריה.

תשובה: איןני רואה שהחלות העגולות יהיו אסורין באכילה, וממילא איןני רואה שבבעל המאפייה הוא בגדר מסיע ידי עוברי עבריה, כי באפיית לחמים אלו מראים רק שהם שוטים מטורפים.

לה - למסור את המסייעים לשופ"ד

מעשה בא' מראשי העיר בני ברק שנבחר על מנת שייעזר לכל תושבי העיר, ופ"א כשהיתהחלוקת בין שני קבועות בעיר, עמד וסייע רק לצד הרודפים. וכן עשה עתה בחתונה הידועה בב"ב, שאחר שפתחו במשפטה תיקי תביעות נגד המכנים עד זוב דם, עמד וסייע לאנשי הכת לסגור כל התביעות נגדם.

והשאלה היא, אי מותר לפעול בכל דרך שהוא כndo (אפילו בכיה"ג שאסור למסור לערכאות וכו'), כי ע"ז יוכל למנוע אותו מעשיו הללו בעtid.

תשובה: מותר לפרסמו ולא למוסרו.

לו - דרך תשובה למי שפרש מהכת

שאלת אברך שהייתה בעבר בחברות אנשי הכת הידועה בב"ב, וחכה לשוב בתשובה למקור האמת ולפרוש מהם, ושאלתו בפיו, הויאל ובחיותו בחברותם, היה מקצת כספים אצל חילוניים ותמים שאינם ידועים כלום ממעללי הכת ההיא, והואיל ורוצה לשוב בתשובה שלימה כראוי, لكن רוצה לדעת מה יעשה לכפרת עונן זה, הן מצד איסור גזל, כיוון שהוא מבטיח לנוהנים ע"י שהביא להם קמיעות והבטחות סרך מראש הכת שיזכו לכל הטוב ומילוי כל משאלותם, שהכל כידע הבל וריק ושקר. והן מצד איסור חילול ה', כי חשש שנמצא אח"כ שם שמי מתחלל על ידו, מה יעשה בתשובתו.

תשובה: היהות והמעות הם גזל בידו, מחויב להחזיר, וכשאינו זוכר

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

מ - אם יש איסור מיסיע לשמר ילדיהם
ביום אידם

נשאלתי היהות ונגזר ממנהיג הכת, שילדים
בין ז' לי"א שנים צריכים להשאר בב"ב,
בעוד ששאר בני המשפחה יסעו לעיר
(השוקץ) אילת לאיד להם, והם מבקשים
משפחות שייארחו ילדיהם לאיזה ימים,
ובשכר, אם יש איסור לארח אותם משום
מיסיע ידי עובי עבירה, שיוכלו ההורים
לנסוע לשם.

תשובה: נ"ל דאדרבה חייבם לארח אותם,
דעלולים גם לשולוח הילדים
לבחים שאיןם שומריו תום כדי לקיים
מאמר המנהיג, ויאכלו שם נו"ט, והיות
שמשלמים להmaries, פשוט דין כאן
دلפני עור, דין כאן תרי עברי דנהרא,
שהרבה מוכנים להרוויה.

חيم יוסף דוד זוויס

לט - לעבור על מנהג כדי שלא יחשדו
כאחד מהכת

נשאלתי למי שצריך להכnis בנו בבריתו של
आע"ה, ביום חמג שבדה מנהיג הכת, ודרכו
המיד ביום מילת בניו להישאר עם מלובשי
שבת עד אחר מנחה, והיות שהוא דר
בסמיוכות להם יוכל לחשוד בו שהוא הולך
בבגדי שבת עקב יומ חgam, אם מותר לו
לפשט את בגדי השבת תיקף אחר הברית

תשובה: כבר כתבתי משוו"ת שלמת חיים
(י"ד סי' ס"ב), דמותר לעבור על
מנาง שנאג בעצמו, מחמת המודעה שעשה
בערב ר"ה, ומайдך גיסא איני רואה חיב
לפשט את בגדי השבת מהמתם, (וכ"ש
במקום סכנה).

היווצה:

אינו צריך התרת נדרים, ואין חיב לפשט
בגדי השבת בכללם.

סימן כ"ד

למוסור חינוך הילדים במקום שנמצאים אנשי הכת

מכל הדברים של הכת, האם מותר לשולוח
את בנו לשם.

תשובה: בי"ד (סימן קנ"ג סעיף א')

דאסור למסור תינוק לעכו"ם
ללמוד ספר או למדוז אומנות, דימשכנו
למינות ע"כ, וא"כ במלמד שיש לו דיעות
כוזבות, באמנות טפלות, (כמו שהארכתי

א

להכnis ילד לת"ת שיש שם מלמד מהכת
נשאלתי ע"י אדם שעומד להכnis את בנו
הקטן לת', ולפניו שתי תלמודי תורה, אחת
הנחשבת ביוטר במעלותיה, אולם יש שם ב'
מלמדים השווים לכתחזקה מבני ברק,
אלא שבת"ת אין המלמדים הללו מדברים

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

דגרעי טפי מן הגוים, אפיקורוס ישראל
משיכים יותר.

ויצא הדבר באיסור.

וצריכים לפרסם זאת, ובפרט להמוסדות
בעיר ב"ב.

באיזה תשובות), קרוב לודאי שנינה
להשriskם בתלמידו התינוק התמים, וע"ע
בשות' דברי חיים (ח"ב חי"ד סימן ק"ה
ד"ה ולכז) שפסל מלמד מהמת דעה כוזבת.

וז"ל החכמה אדם (כלל פ"ט דין י"ב),
דאסור למסרו לישראלים האפיקורסים,

הו יצא לנו מהנ"ל:

אסור למסורILD למלמד שיש לו דיעות כוזבות, דקרווב לודאי שיישריש זאת בתלמידו.
דיבורים שלהם, ומירתתא.

ב

להכנים לצד לבית חינוך ננות שיש שם מלמדת השyc'ת לכת

שאלה למעשה, אחת מנות הכת שלמדת
בבית ספר שאין שיר לכת, שאינה מסיתה
ומדייח מהמיןות שלהם, ומהאמונות
הטפילות שלהם, וסתמא מחושש שאם
יודע הדבר יסלקו אותה מעבודתה, אם
מוחדר לשולח ילדים ללמידה אצלם.

תשובה: כבר כתבתי דאסור לשולחILD
למלך שליהם, שמא ימשכנו
למינים, ואולי נ"ד שני, שהרי היא
מושעבדת לבית ספר שאסור לדבר שם

למסור תינוק למטפלת מאותה הכת
נשאלתי כיון שדין יין נסר אם מותר
למסור תינוק למטפלת מהכת שישמרו עליו
ויאכלו וישקו אותו.

תשובה: נ"ל דמותר, אין משקין יין
لتינוק.

ח"ם יוסף דוד זווים

סימן כ"ה

לבזות מהזיך ידי עברי עבירה

בזה שמחזיק ידי עברי עבירה הנשאים בכח ל"ע, אם מותר לבזותו ברבים
ע"י הרadia ומכתבי עת, באופן שהוא ישאר לדראון עולם.

קובץ תשובות הגרהיד"ו ווילס שליט"א

ב

וע"כ אני אומר, שאין עונשין אא"כ מזוהירין, והעסקנים יזהירו אותו, שאם יודע שמשיך בדרכו הרעה, בהסתה ובהՃחה, אז יפרסמו אותו בכל העולם, באופן שגם שגמ אחר עשרה דורות ימנעו מהשתדרך עם נכדיו, וה' ירחה.

ח'ים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: הגם שכבר התרו בו, עד שי יצא מהכת, עתה באמריקה מפרסם, ולהצדיק ידי העובי עבירה באיסור סקילה, וכאילו שנעשה בהיתר עפ"י סוד עפ"ל.

סימן כ"ז

חסידות של אכזריות

נשאלתי האם התוקפנות שמתנהגים בה אנשי הכת בב"ב לכל מי שאינו סובב כשיתם, אם לסבירם הוא מצד עוזת דקדושה, או שהוא רשות ורועלם.

ע"ה, וכל שאינו מרוחם בידוע שהוא מערב רב.

ועליהם נאמר סورو מעל האלי האנשים האלה, ונאמר מקליך אאור, הם מוקוללים, ועליהם נאמר (משליל כח, ד) עוזבי תורה יהללו רישע, מהה כרעו ונפלו תורידם לבאר שחחת אנשי דמים ומרמה, כל המזונבים החולקים על השכינה קרח ועדתו, ולא תהיה תרופה למכתם, וע"ז אנו מתפללים כל הרשעה כרגע יאבדו וכל איביך מהרה יכרתו והזדים מהרה תעקר ותשבר בב"א, והמנהייג שלהם הוא כספית ומדיח, שר"י.

ח'ים יוסף דוד זוויס

יסוד החסידות של אלו, היא אכזריות, מכין ועונשין ומקלין ומפרידין בין איש לאשתו ובין אב ובנו ובנותיו, קופין לשעבד מקום דירותם, ולקצץ ממأكلם ועוד ועוד, חסידות היא כשבועשין לפנים משורת הדין (בגמרה בבא קמא דף ל' ע"א, האי מאן דבעי למחי חסידא), והם הולכין נגד הדין, מקורןעמי הארץ, אין להם דעת תורה רק דעת תורה.

בגמרה (סנהדרין דף נ"ח ע"ב), הרמת יד (בליל להכות) נקרא רשות, וההרשעים הללו מכין מכות אכזריות לאותן שעוזבו הכת.

בגמרה (כיצה דף ל' ע"ב) כל המרוחם בידוע שהוא מזערו של אברהם אבינו

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן כ"ז

אכזריות בהרעת עוללים ויונקים

במה שהורה ראש הכת להפסיק לקרואת יום אידם ליתן לתינוקות מאכלם וכו'

נוראות, וכבר כתבתי (בח"א סימן ק"ג) דעובר על איסור דאוריתא של צער בע"ח, ג) מפורש בספה"ק, שארכיותה היניקה גורם שהtinyok יהיה בריא ואולם, וע"י ההפסקה גוזל הבריאות ממנו.

חיים יוסף דוד זוויס

תשובה: כבר כתבתי בתשובה, דאסור להפסיק מלහניק כדי שהברית מילה תהיה בזמןו, הגם שהזה מצוח עשה ביום השמיני ימול, וכ"ש מחתמת הגזירה הזאת, א) בגמרא (יבמות דף קי"ד), סתם תינוק מסוכן הוא אצל הלב, ב) אכזריות נוראה, שיגרום שהtinyok יבכה בכויות

סימן כ"ח

אם מותר לחילל שבת כדי להציל מהقت

נשאלתי ע"י חברות אנשים שהתחילה לפעול באופן מתחכם להציל אנשים מהقت ולקראם לאבינו שבשימים, אם מותר לעשות פעולות שיש בהם חילול שבת כדי להצילם.

ב

שוב הבנתי השאלה, שרווצה להוציא אנשים שכבר נתפסו לשם, ולהבריחם בש"ק, ואז צריך לדעת, א) אם אחר השבת יאחר המועד, ב) אם ע"י החילול ימנעו אותם מלחזור, וכגון שהם בעצם רוצים לבירוח ממש, (וביארתי בתשובה (בספרי ויען דוד ח"ט סימן צ') לגבי נשים שנתפסו ע"י העربים, אם יש איסור יהוד בהבריחם,

א

תשובה: בא"ח (סוף סימן ש"ו) דמחויבים להציל הבת, (א"ה הבת לאו דוקא), ע"י חילול שבת דאוריתא, שתצא מהقت לע"ז ע"כ, והרי מינות גרע מע"ז (שבת דף קט"ז), וצריך לדעת, א) אם אחר השבת יש לחוש שאicher את המועד, ב) אם ע"י החילול ימנעו האנשים מהצטרף אליהם לחילוטין.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

שההברחה תלוי בחילול שבת, התשובה
כנ"ל.

חיים יוסף דוד זייס

ושם יש להן סכנת נפשות לבrhoח), אך
בנד"ד הרי יכולים לצאת בראש גלי, וממילא
אני מבין מוצאות השאלה, ועכ"פ באופן

הווצה לנו מהנ"ל:

יש להתבונן אם כשייתן עד מוצ"ש יאוחר את המועד, ואם ע"י החילול ימנעו אנשים
מלחצטרף אליהם למורי.

סימן כ"ט

למחות נגד הכת במקום סכנת נפשות

היות אנשים יראים ושלמים שהתחילה לפעול נגד אנשי הכת, ויזוע שבני
הכת זו חשודים על רציחה ושפ"ד, והם עושים זאת ברוחבה של עיר, ועשויים
במכוותיהם חילול השם גדול, אם המוחים עריכים להמנע מעלוותיהם,
כדי שלא יגרמו חילול השם.

השם על מסירות נפשם.

ב

ואמנם היום שמסכנים נפשם בזה, עיין
בתשובה שכחתתי, אם ולמי מותר ליכנס
לסכנת נפשות, כשמטרתו לחסל הכת.

חיים יוסף דוד זייס

א

תשובה: כבר ביארתי בתשובה (בשו"ת
וויין דוד ח"א סי' קמ"ז סוף
אות ב' ובח"ו סי' פ"ד אות ג') בחילול
השם כשיאמרו ישראל לא מנטרי שבתא,
וקידוש השם הוא כשמוחין על עובי
עבירה, וממילא המוחים גורמים קידוש

הווצה לנו מהנ"ל:

עליה לדינה, דיש אופנים שמותר ולמי מותר ליכנס לסכנת נפשות, כשמטרתו לחסל הכת,
וכמ"ש בבירור בשוו"ת שלו ויין דוד.

סימן ל'

החייב למחות נגד הכת הידועה

נשאלתי אם יש חייב למחות ולהזכיר נגד מעשה העתועים של הכת הידועה בדרכם הקולקל מדרך התורה ואמונה היהוד בה.

בעניין החיוב למחות, (כגון במא שוכותבים עליו "מלך על כל הארץ" וכדומה).

ואין תפלתו נשמעת ונופל בגיהנום, וכל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה ולבסוף גולה, וד' כתות אין מקובלות פניו שכינה, כת חנפים וכו', ובילוקוט שמעוני (דברים תרצ"ג) כל מי שיודיע שחבירו רשע ומחניף לו, ראוי שיבאו עליו כל הקוללות שבתורה עכ"ל.

ג

והגמ דקיי"ל במקומ סכנה ליכא חייב תוכחה, עיין בספר החינוך (מצווה רל"ט), דכשמתירא ממן שירגנו, שאין חיב, ובמנחת חינוך (אות ג')adam יודע" שלא יירגנו יש להזכירו, ובספר חסידים (סימן תי"ג), הביאו במג"א (סימן תר"ח סק"ג), שם חושש שניקום ממן, אינו חיב להזכירו, ובמנחת חינוך (אות ו') גם עובר על לא תעמוד על דם רעך, אם יכול להציגו מן העבירה, וככ"ב בשוו"ת מהרשד"ם (חו"ד סימן ר"ד), ובפמ"ג (בספר מתן שכון של מצות חקירה ה'), זוז"ל, והני ملي ביהיד, אך בצרעת ממושכת, שנתפסים בזה יותר ויותר, כולל גם תינוקות של בית רבנן, השותק בזמן זהה דמו בראשו, וגורם חילול השם נורא עכ"ל.

א

תשובה: בגמרא (גיטין דף נ"ז ע"א) מדשתקו חכמים ש"מ דניאחא להו, ומה יעשה הבן שלא יחטא, ואם לא שיצאו הרבניים נגד כת ש"צ בזמנו, והבעש"ט נגד פראנק, מי יודע אם לא היו נתפסים בהם חלק גדול של כלל ישראל, (גם הט"ז שלח תלמידו הנחלת שבעה לברור), ומהיכי תיתי שככל אחד ישב בשלוחה, בלי להתערב מלחמת יראה, וע"ז כתיב לא תגورو מפני איש, או משומם כבוד עצמו, שהوشש שיבזו אותו, ואין זה דרך רבניים יראי השם, כי הנקט בדרך זה, בכלל החנפים.

ב

ובגמרא (יומה דף פ"ו ע"א) מפרסמין את החנפים מפני חילול השם, ובפירוש"י שהם רשעים ומראין עצמןצדיקים, אם יש מכיר במעשהיו מצווה לפרסמו מפני חילול השם, שבנ"א למדים מעשיו שסבירים עליו שהוא צדיק עכ"ל, ובגמרא (סוטה דף מ"א ע"ב) מיום שగבר אגロפה של חנופה נתעוררו הדינים ונתקלקלו המעשים, ושם, כל אדם שיש בו חנופה מביא אף לעולם

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

איש חכם לב, לגעור בנזיפה דרבנן בו וכדומה לו, אם לא ידקדו עמו, כי הדין לנודתו, אדם ינוחו וכו', להחציף פנים ולהוציא אמפיו דברים המטעים את המון, הנה חוללה כבוד התורה וכבוד שמים, ובמקום שיש חילול השם אין חולקים כבוד לרבות, מכ"ש נפלים המתהלים בתורת נפלים וכו', ואף אם הגה את השם באוטויתו, עוז אשר ניתן "לעקרו מן העולם" לא סרו מאחריו, האנשים החטאיהם בנטשותם, שעלייהם ראוי "להכרייז לבני הדור" סורו נא מעל האנשים הרשעים האלה וכו', אלה הם אשר רצו מעט בכבוד שמים והتورה, מהה היו במורדי אור האמת, העושים להם שם ע"ז לעשות עצמן אלקות כהמן וכו', וכל העם ישמעו מה שלא שמעו ויראו מהכוות בଘלם, ע"י אזהרת גודליהם, ואחם כהני ה' תקראו חכמי ורבני הקהילות, לכמ' המצוה הזאת לה-Smith אל קצה הארץ לעמוד באמונת וכו', והיה לכם לאסור אותו המשמר השוטים, ולא יהיה שוטה נשכר לחיב אחרים הנמשכים עדין בשטותו, כי זה ירע לנו מצדוק ו מביתוס וכו', לגדול הפרצה הזאת היוצאת, ולהתחזק بعد תורה אלקינו.

חיים יוסף דוד זוויס

ד

ובשדי חמד (מערכת ה"א אס"ד אות ט'), הדיוושב מעל מדין לא שייך כשם שמצוה לומר וכו', וזו לשות' כתוב סופר (אההע"ז סימן מ"ז), ועיין מה שכתבת (בספריו ויען דוד ח"א סימן צ"ג) באורך, והרי בודאי דבר הנשמע הוא לכמה בן"א, והוא דאיתא בגמרה (ערכין דף ט"ז ע"א) עד הכהה, היינו הכהה, לא שהיה "קרוב" להכotta, במנחת חינוך (הגבות המל"מ, והגה"מ (אות ה'), מהמדרש תנחותה (توزיע אות ט'), וברמב"ם (פ"ב מהלכות דעתות ה"ז).

וגדול כבוד הבריות לא נאמר בזה, עיין מה שכתבת (שם אות ד') משות'ת שאגת אריה (סימן נ"ח).

ה

וזו ל ספר ציצת נובל צבי (לגביו כת ש"צ שר"י), ותמה אני עלייכם וכו', ולא חרدتם לנגדה לקנות קנאת ה' ותורתו, ולהראות לכל ההדיות כבוד תורה אלקינו האמיתית ולעמוד בה ובאמונתו, ואל יתפארו בדברי וכו', לא עת להחריש עד בום להקים תורה חדשה, תורה מה תהא עליה.

חזק ונתחזק بعد עמנו ובעד תורה אלקינו, קודם דנפקא מיניה חורבא, וכן ראוי לכל

סימן ל"א

אם מותר למחות נגד הכת במקום סכנת נפשות

במה ששאלתי, הנה ידוע על אנשי בליעל שופci דמים שלהם, שמכים מתנגדיהם עד זוב דם, ואשר ע"כ יש לעין אם מותר למחות על חילול השם, שמחלים שם שמיים עם הראש שלהם, (כמו אמרם ועתה מה ה' שואל מעמר, מה הרבי שואל מכם, עפ"ל).

ולענינו, אחר שרואים קהל של מאות אנשים נשים וטף שנתפסו בכת של המרכז וכי, וכל העולם שותקין מחמת יראה, מותר לאחד לקדרש שם שמיים.

ואף מחויבין בזה, וכדלהן.

בגמרא (שבת קי"ט ע"ב) לאחרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זאת וכי, ישראל שבאותו הדור כבשו פניהם בקרקע ולא הוכיחו זאת, ובמהרש"א שזה גורם לכך רעב ר"ל.

ד

ובגמרא (סנהדרין דף י"ט ע"ב), בגיןאי המלך שכבשו פניהם בקרקע, ואמר להן שמעון בן שטח יבא בעל מחשבות ויפרע מכם, מיד בא גבריאל וחבטן בקרקע ומתו, ובפריש"י (ד"ה כבשו) שהיו יראיין ממנו עכ"ל, ומциינו בגמרא (קידושין דף ס"ו ע"א) בגיןאי המלך הרוג כל חכמי ישראל, והרי היו בסכנה גדולה, וכי היו צריכין לדונו במקום פקוח נפש.

א

תשובה: הרי ברמ"מ (פי"א מהלכות רוצח ה"ה), ובחו"מ (סימן חכ"ז), והארכתי בתשובה, מפורש אסור לסכך עצמו, ועיין מה שכחתי בתשובה בספריו ויען דוד (ח"א סימן צ"ג ד"ה ובמה המשו"ת מהר"מ שיק (חאו"ח סימן ש"ג), דבמקום חשש סכנה אין צורך למחות, ומצאתי שכ"כ בשו"ת מהרי"ז (סימן קנ"ז), ואני שמעתי מרבניים שמפחדים לפצחות פה.

ב

והנה דברי הנמו"י (סנהדרין סוף פ"ח ד"ה וכל) ידועים, דמותר למסור נפש כשהדור פרוץ, ועיי"ש דמותר למסור נפשו לקדש השם, (וכ"כ בשו"ת מהר"מ שיק שם בסוף התשובה), ובשו"ת מהרי"ז (שם) דבמקום קידוש השם, מחויב למסור כל ממונו.

ג

וזמנם החילול השם שהם גורמים, איום ונורא, וכ"ש דמותר לסכך נפשו, כדי להציל כל כלל ישראל מעבירה החמורה של ע"ז.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

כתב זאת ביש"ש בבא קמא פ"ד סימן ט'), וא"כ אותן שהיו אצל ינאי המלך ששתקו ולא רצו לדונו, (ועדיין לא שמעו העדות), למה מתו.

ו

ועל כרחך דבמוקם חילול השם שאני, וה' נצב בעדת קל, והוא צריכים "להוכיח" את ינאי שיעמוד, ושם היה בפרהסיא, וכן הוא בנידונו, שהחילול השם שלהם כבר נתפרסם מסוף העולם ועד סופו, ואין שום היתר למנוע מהhocחים, (וכ"ש במקום ספק ספיקא של סכנה נפשות).

ח

תשובה: כבר כתבתי דשרי, ונזכרתי שאמר לי הרה"ק ממאנסי ווייזניץ ז"ע, בנדון עסקנות, שהיה כרוץ בימי גזירת ת"ח ות"ט, שם יסתלקו ג' גודלים, שם הרה"ק מהר"ש מאסטרראפאליה והש"ך ורבי מיכל מנעמרוב, תחבטל הגזירה, והש"ך אמר שאולי תורתו חשובה יותר, ואמר שזה פלא, שהרי נהרגו שליש מכלל ישראל, וככונתו הייתה דתורתו חשובה יותר מהעסקנות, (ושלא לבטל תורה משום זה), ועיין בגמרה (סוף פ"ק דמגילה) גדולה ת"ת יותר מהצלת נפשות, (וביארתי זאת בספריו קול דוד).

חיים יוסף דוד וויס

ה

ואולם יש לחלק בין מצוה עשה של הוכיחה תוכיה, והלא תעשה של לא תגورو מפני איש, ובספריו (דברים, הובא בספר החינוך מצוה תט"ו), שלא תגورو אף בחשש פקוח נפש עיי"ש.

והנה נחלקו בזה הפסיקים, אם במקומות פקוח נפש מותר לדין להסתלק, ורק אסור לעוות הדין, או דוגم אסור לו להסתלק.

ו

ובחו"מ (סימן י"ב סעיף א') דמותר להסתלק כל זמן שאינו יודע להיכן הדיוןיטה, ולהב"ח אף אחר שיודע, שאין לך דבר העומד בפניו ספק פקוח נפש, ובשו"ת שבות יעקב (ח"א סימן קמ"ג) חולק עלינו, ומודה למי שמוחזק להזיק להמוןע, ובתומים (שם סק"ב) כתוב בשם השבות יעקב, נדרש למסור נפשו, וקשה הרי בשבות יעקב כתוב, במקומות שמוחזק להזיק מותר להסתלק, (והתומים מיירי בדיין קבוע, ועיין עוד שם בסק"א וצ"ע), וככ"ב בשו"ת מהרשד"ם (חחו"מ סימן שע"ח), ובשו"ת מהרי"ץ (סימן קמ"ג), דברי היוזקה מותר להסתלק, ובשו"ת זקן אהרון (ח"ב סימן קכ"ו) מסתפק בזה, (ואמנם כתוב דאסור לעוות הדין אף במקומות פקוח נפש, וכבר

היצא לנו מהג"ל:
אסור למנוע מלמאות.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ל"ב

דמו של זכריה הנביא

ביאור רתיחת דם זכריה הנביא אחר הריגתו, ומהאי טעמא נמי בהכאות של בני הכת עד כדי הריגה

הבריוונים האלו (של הכת הידועה) ממשיכים בדרך זו, כמו שעשו לר' הערשל טוסיג הי"ו, שניסו להרגו, והוא עדין חולה בבחינת צבי שבור).

ד

הפלא ופלא, שהרבנים והדיינים בכל מקום שהם, שורצים להביע דעתם בנושא, פוחדים לנפשם.

ה

ובזה יבואר רתיחתו של דם זכריה, דכל פעם שמאימים על המוכיחה, מביא חרוץ אף על הריגתו, ומכיון שדרכם של הרשעים לא נפסקה, דמו לא חוזר מרותחו, יرحمם ה'.

חיים יוסף דוד זוויס

א

בגמרא (גיטין דף נ"ז ע"ב), אשכחיה לדמיה של זכריה דהוה קא מרתח וככו אמרו ליה Mai nimaa lek nabiya hova ben dhohe ka mohcahan l'en b'miliy d'shamia kamimun uloia v'ketlilinu liha ve'a camah shenin dala nicha d'meha, v'z"b ba'amata lamah la na d'meo.

ב

הנה הרוצחים האלו המוציאו אופן חדש איך להשתקק המוכיחה אותם, והוא "להרגו", ואז ישתוק ממילא, וכמו שהרגנו לשיעיהו הנביא (יבמות דף מ"ט ע"ב), וגם השליכו ירמיהו הנביא לבור טיט (ביבא קמא דף ט"ז ע"ב).

ג

ובאמת בני קrho לא מתו, כי גם בזמננו

סימן ל"ג

להוציאו הוצאות להנצל משפט' מידי הרשעים האלו

עשה להסירו ולהשמר ממנו, ולהזהר בדבר יפה יפה, שנאמר השמר לך ושמור نفسך, ואם לא הסיר וככו, ביטל מצות עשה וככו

א

תשובה: ז"ל הרמב"ם (פי"א מהלכות רוצח ה"ה), סכתה נפשות מצות

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

וחייבים על זה מכת מרדות.

ג

והיות שאנשי הכת החשודין על שפיכת דמים, ורצו להרוג (שבוע שבער) אחד שפירש מהם, ואמרו שקיבלו הוראה שצרכין להרוג אותו, (שמעתה מאחד שניטה להצילו, וגם הוא עצמו היה בסכנת הריגה), פשוט דמהוויב ליתן הכל בעד נפשו, (ובשו"ע הרבה דאין לאדם בעלות על נפשו), וח"ו שייהיה בכלל מאבד עצמו לדעת, והנלע"ד כתבתי.

חיים יוסף דוד זייס

עכ"ל, ולכאורה היה צריך להזכיר ונשמרתם מאר לנפשותיכם, ועיין במנחת חינוך (מצווה תקמ"ו).

ב

ומפורש (בא"ח סימן תרנ"ז) דעת מצות עשה צריך לבזבזו עד חמוש, ונראה דבסכנת נפשות ביותר, ובמנחת חינוך (שם) ז"ל, וספק סכנה חמור מספק איסור תורה עכ"ל, והדברים פשוטים, שהרי בספק פקוח נפש מהלין שבת, ושאר איסורים.

ובשו"ע (סוף חוי"מ), אסור ליכנס לסכנה,

סימן ל"ד

אם המוכחה יכולה לקבל אצל הערכאות בליה חשש שהזוז להבותו

בעניין הויכוח בזה שבחו"מ (סימן שפ"ח סעיף ז'), דהמוכחה יכולה לקבל אצל הערכאות על מי שהכה אותו, אם זה רק כewish חשש על העתיד שיחזור להבותו, או דמותר לקבל עבור העבר.

דההיתר על העבר, שורש שכ"כ בהדייא בפתחי חשן (נזיקין פ"ד הערא י"ח).

ב

ובשו"ת מהרי"ו (סימן כ"ח) שכתב הטעם שיכול לקבל, ז"ל, וככה"ג כתב מהר"מ בתשובה במימוני, על אחד שהכה חבירו והלך המוכחה וקבע לפני השופט, דאין לדון

א

תשובה: הנה בדברי הרמ"א שם, לא הזוכר כלל תנאי שיש לחוש שיכחו עוד, ותדע דאם זה ההיתר, צרכין לדון אם אפשר להצללה באופן אחר, וכదאיתא בגמרא (בבא קמא דף כ"ח ע"א) בהא דעובד איןיש דיןא לנפשיה, דהו"ל לשמו וכו' עיי"ש, ומסתימת הרמ"א ברור,

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

והנני להעתיק לשון מהר"ם מריזבורג, שאינו מצוי כ"כ.

דין מותר למוכה לקבול לגויים בשעת הזעם, ואפלו אם יפסיד המכחה כל אשר לו, ואם המכחה רגילה בכך אפלו לקצוץ ידו, אם יכול לעשות עם הגויים יעשה, וגם מותר לכל אדם להגיד לשופט ולצאות לתחופסו, ואפלו יפסיד מכחתה כן כל אשר לו, דהיינו כמו רודף, אכן אם באקראי בעלמא הכה ומתחרט, שניכר לעולם שלא יוסיף לעשות בדבר הרע הזה, אסור להורגו ולהפסיד ממוני, ונראה שבבוד עמו של המוכה עליו, ואם לא נתקדר דעתו עליו בקבלתו בגויים או יכול להעמיד עצמו מלנקום, הוא עצמו או קרובו אשר יחם לבבו, ולאו דוקא המוכה, אלא מצוה לכל אדם להגיד לשופט, פלוני הכה פלוני ועוד הולכים בכעסם, תעשה כך שלא יוסיף עוד, ואם יעליל השופט עליו ויקח כל אשר לו, פטור המגיד, דאל"כ אין לך אדם מציל את חברו מיד מכחו, ודאי אם יכול להצילו באחד מאבריו יעשה הרבה הונא דקץ ידא, או שמא יותר טוב שיגיד לשופט יפסיד ממון מלחסרו אחד מאבריו והא רפיא, ואין לומר כיון שהמוכה כבר הוכה יש לו לכוף את יצרו ולא לנוקם, צא ולמוד מגואל הדם וכ"ו, וכן מי שעוסק בפסולין או בגזיות מטבח או בכל דבר שיכול לבא מזה פשיעה לקהל, אם הקהלה תתרו בו שלא לעשות ולא השגיח, יכולם להגיד לגויים פלוני עסק באלו עניינים מכוערים, ואם לא עשה כן אלא פעם אחד

עליו דין מסור, "משום שאין אדם נתפס בשעת צערו", (א"ה בגמר בא בתרא דף ט"ז ע"ב), וכן במרדי (שלחי בא קמא) וכ"ו עכ"ל, הביאו בדרכי משה (שם).

ג

וזמנם לכארה היה תלוי מתי קיבל עליו, דיש שיעור עליהם לבבו, בשעות מהר"ם (סימן רמ"ז רמ"ח), הובא במרדי (שם), דמיiri בשעת חיים, ובשעות חוו"י (סימן ס"ה, ועיי"ש ד"ה ונראה עוד ה"ב) עי"ש היטב, וברמ"א (כאן) לא הוזכר זאת, ועל כרחך דמוכה "לקבול" שאני, לדבבו עוד חם זהה, ובתשובה מהר"ם (דף פראג סימן תקצ"ד) כתוב וזה, ולא ידעת מהיכן בא זה הלשון שעת זעם עכ"ל.

ד

ובנימוקי מהר"ם מריזבורג (נדפס בשופט שות מהרי"ו) זו"ל, דין מותר למוכה לקבול לגויים, ואפלו אם יפסיד המכחה "כל אשר לו" וכ"ו, ונראה שבבוד עמו של המוכה עליו, ואם לא נתקדר דעתו עצמו "בקבלתו בגויים", לא יכול להעמיד עצמו מלנקום וכ"ו, ולאו דוקא המוכה, אלא "מצוה לכל אדם להגיד לשופט, פלוני הכה פלוני וכ"ו, ואין לומר כיון שהמוכה כבר הוכה, יש לו לכוף את יצרו ולא לנוקם, צא ולמד מגואל הדם וכ"ו עכ"ל, והרי לא ניתן זמן לגואל הדם.

והנני דו"ש וכט"ס
חיים יוסף דוד זוייס

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

עלילה, שסבירים הגוים שהוא עשה, מותר לומר לגויים פלוני עשה ולא אני עכ"ל.

וחדר או ייחל, ודאי אסור להגיד לגויים, ואפ"ל ייחד שבא מהמת בן כבר לידיו

סימן ל"ה

מי שכבר קידש השם אם יברך

במי שמסר נפשו להוכחה את אנשי הכת שנתפסו במניות ועוד, ואיימו עליו להרנו, (והארכתי בתשובה אם מותר למסור נפשו), ובשל"ק שההולך על קידוש השם מבורך ברוך המקדש שמו ברבים, ואם ח"ז יתפסו אותו, אם יברך.

שייה מוכרא לקיימה, ע"כ פשוט בעניין לברכה וכו', מצאתי כן בהדייא וכו', מריקנט"י (סימן ע') וז"ל, המקדשים את השם חייבים לברך על קדושת השם הנכבד והנורא, כיון דהוא מצות עשה מדאוריתא וכו' עכ"ל, ועיי"ש שהאריך.

עובדא ידענא מהרה"ק בעל ויואל משה זי"ע שבפורים כשהיה בגילופין, היה בוכה, שאביו בעל הקדושה יו"ט זי"ע אמר, שאם הוא לא יזכה לקדש את השם, לכח"פ בניו יקדשו, ובכה איך אוכל לקדש את השם.

ב

והנה מצד אחד הלא קי"ל דכדי לברך בעניין שייה עובר לעשייתן, זה כבר קידש השם, וההריגה רק עניין של נקמה, (משא"כ כשהורגין משום שנמנע מלעבד ע"ז), וכדייא באגמרא (גיטין דף נ"ז ע"ב) גבי בניה של חנה, ומайдן גיסא, ע"י הריגה מתפרנס שנרג אודות שקידש השם, והוא עובר לעשייתו, ולא עוד אלא בידו להנצל,

א

תשובה: ז"ל השללה"ק (שער האותיות א' אמרת ואמונה אותן כ'), מי שבא לידי קידוש השם, ומקיים מצות עשה دونקדשתי בתוך בני ישראל, שਮפורסם לעשרה בנ"י, אז קודם שההרגוה יברך בשמחה בא"י אמר"ה אקב"ז לkadush שמו ברבים, כדי הרבה מצוות עשה שמברכין על קיומן וכו', כי תיכף כשמסר גופו להריגה, קידש השם בתוך בנ"י וכו', אבל איןנו מחויב להביא עצמו לידי זה, ואדרבה אם יכול לברוח יברך, או אם יוכל לפדות עצמו בכל אשר לו, את כל הון ביתו יתן, ולא יهرיג, אמן חזרתי וכו', כדאמר רבי עקיבא (ברכות דף ס"א ע"ב) כל ימי חיי מצטרע על פסוק זה, בכל נפשך אפ"ל נוטל את נפשך מתי יבא לידי ואקיימנו, han אמרת שאין הפשט וגם אין הדין להדרшибא לידי מיתה בקדושת השם, דכבר כתבתי אם יכול לברוח יברך, מ"מ שיק הידור, ונפשו היתה חושקת שתבוא המצווה זו לידיו, באופן

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

(ויעצם כשנהרג על קידוש השם, תמיד הוא בשוא"ת), והנלו"ד כתבתי.

חיים יוסף דוד זייס

אם י חוזר בו, לכתחוב שהצדק עם וכור', ונמצא שע"י מניעתו מזה מקדש השם, וגם אם הוא בשוא"ת, הוא עובר לעשייתו,

סימן ל'ז

להפריד בין בעל לאשתו

על אותו רשות בור ריק, אין בו מים (ואין מים אלא תורה), שמצווה לאנשים שיתגרשו (על לא דבר), אם בכלל יש על מה לסמור בהתנהנות צו.

חדר"ג, מלחמת חשש הרוחרים, עאכו"כ בדרכן קבוע ולהפריד אשה מבعلתה, מי יודע לספור העוננות שזה גורם, ובגמרא (יבמות דף ס"א ע"ב) אסור לאדם לעמוד بلا אשה, והגמ שיווכל לישא אחרת, מי עריך בדבר עד מתי ימתין עד שימצא הראריה לו, ושהיא הסכימים להנשא לו, וכ"כ הפסיקים בנחיצות להתייר עגונות, והנה זה מעגן אותן בمزيد ובשאט נפש.

א

תשובה: בגמרא (גיטין דף צ' ע"ב) כל המגרש וכור' אפיקלו מזבח מוריד עליו דמעות, ובגמרא (סוכה דף נ"ג ע"ב) שני שוכנchap בקדושה ימחה על המים כדי לעשות שלום בין איש לאשתו, וכן ודמעות, דמי אחיהם ואחותיהם, צועקים אליו על האכזריות והפירוד שעשו.

ב

והנה ידוע מספרים הקדושים, שמקור הפירוד מהס"מ, וזה מראה על כל המעשים הזורמים שעושין.

ה

ומעשי התעתועים כולם נגד התוה"ק, והטומאות היוצאות מדרך הרעה, תולין "בקדושה ובחסידות" עפ"ל, וזה מרידה במלכות שמים, נגד ה' ותורתו, ונתפרנסם

ובגמרא (עירובין דף ס"ג ע"ב), היישן בקילעא שאיש ואשתו שרוין בה עליו הכתוב אומר (מيكا ב, ט) נשוי עמי תגרשון וגורה, ואם זה נאמר על זמן מועט ועראי, מה נאמר על העוצה מחלוקת ביניהם עד שיתגרשו ר"ל.

ג

ובשו"ת בית יצחק (חאהע"ז סימן ט"ז) ועוד פוסקים, התירו לישא אשה על אשתו במקום

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

איך שהוא מסתכל בנשים וכו', והוא
כברוח מפני הארץ.

שיש לו זיקת יר"ש צריך לברוח ממש
המדריך לעדתו, ומבזה בזה אבותיו הקדושים, מי

חיים יוסף דוד זוויס

סימן ל"ז

המקלל זולתו

על הכת האדומה שמקללים את הצדיק ונשגב מעיקרא מון אדמור' מהר"י
מיוזנץ ב"ב שליט"א ועל עוד גדולים וצדיקי ומארוי הדור, בלשון ישענו.

מקומות) ומקלך אאר, והיווצה מזה,
ההמקלל זולתו, הוא מקולל, וממילא הוא
מקלל עצמו, וברבמ"ס (פרק"ו מהלכות
סנהדרין ה"ג), והמנחת חינוך (שם אותן מ'),
דועבר בלאו דשמור נפשך.

ג

וצרכין לקברו בין רשיים גמורים, בגמרא
(יבמות דף ל"ב ע"ב), בפירוש"י (ד"ה אלא)
וז"ל, הויל "ועבד תרתי" קברין ליה גבי
נסקלין ונשרפין עכ"ל, ובתוספות (ד"ה בין)
אצל רשעים כמותו, ואצלו עוברים בג'.

חיים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: המקלל עובר בלאו דלא תקלל
חרש, ועל לאו דנשיה בעמק לא
תאור, ובפרט באדם גדול, ובספר החינוך
(מצווה ע"א) זוזל, הן שהוא גדול להדריכנו
בדרכי הדת וכו', ראוי הדבר וכשר שלא נקלל
בכבודו, וגם שלא קללו אפילו שלא בפניו
וכו.

ב

והגם דקיעיל בגמרא (מכות דף י"א ע"א),
דקללת חנים שלא תבא, מ"מ זה שקללו
בכלל אורור, דכתיב (בפ' לך לך) ועוד

היוצא לנו מהנ"ל:

מחוייבים לקברם בין רשיים גמורים, (ויש לפרסם זאת אצל החברא קדישא, בב"ב ובשאר
מקומות).

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ל"ח لتבע על רכאות אנשי הכת

נשאלתי למי שיש לו תביעה ממון, או תביעה אחרת, נגד אנשים השVICים לאותו הכת.

א

אם מותר לתבעם לרכאות בלי התראה (סימן כ"ו סק"ז), עי"ש, ובכסף הקדשים (שם סעיף ב'), ובשות'ת וישב משה (סימן נ"ז).

תשובה: כשהאינו ידוע בבירור שלא ציית דיןא, צריך התראה, באורים

ב

בפירוש"י (שם ד"ה חמור) וזיל, דמותר לאבד גופו בידים, דקתני המניין והמסורת מוריידין אותן לבור ולא מעlein עכ"ל, ולפי"ז אסור להוציא מאנו יותר מהmagiu לו בב"ד, ועיין בח"י הפלאה (חו"מ סימן כ"ו סעיף ב') דאך כשתיהן לו רשות לילך לרכאות, בשו"א אסור לגבות יותר ממה שmagiu לו בדיני ישראל.

ואם אכן הותר, האם מותר אפילו בכ"ג שיעפ"י הלכה א"א לתבעם בב"ד, ובביקורת מוריידין ולא מעlein.

תשובה: הנה באותו שנאמר זאת, מ"מ אין ממונם הפקר, עיין בגמרא (ביבא קמא דף קי"ט ע"א) בממון של מסור, דקי"ל (בחו"מ סימן שפ"ח סעיף י"ג) דאסור לאבדו ביד, הגם דמותר לאבד גופו,

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ל"ט

להתווכח עם אנשי הכת

א"כ הרבה הגאון המפ"ר מהר"ר שליט"א רב ואב"ד דק'

אחדש"ה,

בנדון להצעת כת"ר, להתווכח עם אנשי הכת הידוע.

(בפ"ב מהלכות ע"ז ה"א ובפ"ה ה"ה).

א

וומפורש ברמב"ם (בפ"ב שם) אסור להתווכח עם המין, (מגמרא סנהדרין דף ל"ח ע"ב), וכל זמן שהם מדברים (ומאמינים) בדברים אלו, לדעתך אסור להתווכח עליהם.

ד

וכ"ז מלבד מה שקורין אותו "מלא כל הארץ כבודו", "מלך על כל הארץ", וממלדים הילדים (ביסודו שלהם) לאחל בבורך בכל יום תמיד בכל מקום שהם, "גות מארגען רביה",قولמר شاملא כל הארץ כבודו, (נלקח מכת ש"צ).

והנני דוש"ת וכט"ס
חיים יוסף דוד זוויס

הנני מצורף למע"כ העתק חלק מהתנהגותם שהם פירסמו, ובכללם "שביטלו מנהג ישראל" לכל העדה הזאת, הננעועים, ונטילת לולב הלל, והושענות, (וא"א להכחיש הנעשה בפרהסיא ובפומבי), וומפורש בספר לקט יושר, שעיקר מצות נטילת לולב הוא הננעועים בהלל, (ועיין ברמב"ם (דלהן) שזה תוצאה משיטתם).

ב

העיקר המציק אותה, بما שקוראין להמנהיג שליהם "א שתיק באשעפער" ר"ל, זהינו שיתוף (כאotto האיש), וומפורש במעשה רוקח על הרמב"ם דלהן, דשיתוף גרע מע"ז, (ואין זה בכלל מה שכותב בתניא (פ"ב), שיש בכלל אחד חלק אלוק ממועל, רקאי רק על הנשמה, אך הדיבור והכוונה שלהם על גופו), וזה בכלל מש"כ הרמב"ם היוצא לנו מה"ל:

אסור להתווכח עמם.

סימן מ'

תשובה לאנשי הכת

בעניין אנשים מהכת שרצו לחזור בתשובה.

ט' ע"ב), ועיי"ש בغمרא הוריות (דף ב') ע"ב) דהיום שאסור אין יכול לחייב אף בב"ד הנadol, (ובקונטרס אונס ושותג בשו"ת ויין דוד ח"ג) כתבת, דasha שהורו לה שתוכל להנשא דעת בעלה, אינה אונס אא"כ תלתה בגдол הוראה), וכ"ש לא בדור ריק (אין בו מים זו תורה) כהנהיג שליהם.

ג

והתולה בו, בוגדר חסיד שוטה, עובר באיסורי לאוים בשאט נפש, הרי אינם בוגדר גר שנתגייר בין העכו"ם, וכי לא למדו (בغمרא פ' אלו מציאות) אמר לו אביו, (זהה לרבו), היטמא או אל תחזר, אסור לצית לוי, דכתיב אני ה' כולכם חביבים בכבודי, אתהה, ומוריד לבאר שחחת בעוה"ר המזונבים אחריו, ובגמרה (בבא בתרא דף ח' ע"ב) ופקדתי על כל לוחצין, שלוחץ אותם לתוךם ולצמצם ממأكلם לבניית הבית, וכבדתיך (מלכים ב' כא-ג) ויעש הרע בעניין ה' וגור' ויבן את הבמות.

חיים יוסף דוד זוויס

א

תשובה: מהותני הגה"ץ כ"ק אדרמור'ר מוזשניץ ירושלים שליט"א הוכיח לאנשי הכת שיחזרו בתשובה, ועינתי בזה, כי יש דברים שבין אדם למקום (כגון מינות ושיתוף, חילול שבת, זולזול במצוות), ויש של בין אדם לחברו (הכאות, בזונות, ביזוי ת"ח, קללות וכו'), שע"ז תנין (בבא קמא דף צ"ב ע"ב) שצרכין לרצות את כל אלו שניזוקו, ודנתني אם דברים אלו חמורים, כי על זה גם אין יה"כ מכפר, או דלמא על ענייני המינות ואביזרייהו, דברמב"ס (פ"ב מהל' עכו"ם ה"ה), ובגמרה (עובדת זורה דף י"ז ע"א) דכל דפריש מינות מיתה, ונחלקו בפוסקים אם מקבלים אותם בתשובה.

ב

וכבר כתבתי דיש לצדדים, דהיות שכלי מה שעשו היה בפקודת המנהיג שליהם, דיל' שטעו במצוה לשם דברי חכמים (הוריות דף ה' ע"ב), ולימוד זכות יועיל לעמי הארץ שבהם, משא"כ בידוע ספר, בבחינת חבר אין צריך התראה, מכות דף

סימן מ"א

א' מאנשי הכת שרוצה לחזור בתשובה

נשאלתי באחד מאנשי הכת שהכה בעבר לעוזבי הכת כמנוגם וכמנוגע עובדי ע"ז במי שהשתמד ורוצה לחזור בו, ועתה רוצה לחזור בתשובה, אם יש לו לשוב רק על "לא יוסיף" להכוותו, או גם על מה שנרג כדרך עובדי ע"ז.

תשובה: פשוט שצרייך לשוב גם על מה ע"ז ממש, מ"מ מאמנים בדברי מינות, (ובאמונות טפלות, והארכתי בתשובה), ומינים גרע מע"ז, עיין בגמר שבת דף קט"ז).

חיים יוסף דוד זוויס

שנהג כדרכם המינימ, (ובדברי, ובמחשבת), וכך אם היה בשוגג, כי עובד ע"ז בשוגג מביא חטא, עיין ברמב"ם (פ"ז מהלכות שגגות ה"א), והגמ שלא היה עובד

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שליט"א

תוכן עניינים

סימן א

בענין הכת

- מביא ביטוי הרמב"ן והר"ן על אותו איש שעשה מעצמו אלהות של ע"ז.
- מעיר שהנגרורין בדרכם, מחדירים בילדיו ישראל דיעות כוזבות באמונה בהשיות מתוק אייצטלא של חסידות שהוא של שטות.
- פושט שכל המזונבים אחריהם דינם כמסית ומדיח, שמצויה לרודף ולהבדילם מעדת בנ"י, ואסור לשtopic מלמחות נגדם שלא יתפסו בעונם כברמב"ם.
- מביא לשון הרמב"ם בהגדרת נביא שקר, ומהגמ' בסוכה דהמשתק ש"ש עם דבר אחר נער מהעולם.
- מדגיש שכת זו גרוועה מהכת 'לב טהור', כי הם היו מסוגרים בפני עצם במדינה רוחקה, משא"כ הכת הזאת מפוזרים בכמה מקומות ועלולים להתחפש ר"ל, لكن חוכם להזהיר לסור מהاهלי הרשעים הללו.

סימן ב

אמונה טפלה

- מבאר שכל הלשונות והביטויים של הכת הזו, איך הם ממליכין את ראש הכת, כבר היו בדיק ממש אצל כת ש"צ שר"י. ו邇תיק לשון הספר ציצת נובל צבי להראות כמה דרכם שווה, שגם הם מאמינים לכל דבר זרות של ש"צ ימ"ש, והוא מקבלין על מלכותו כעול שמיים, כל מה שגיליה פנים בתורה שלא כהלה, ולא הבחינו שאמוןתם אינה מסכימה לקבלת חז"ל, ולא ישמעו ולא יבינו לא לשכל ולא לדת, אומרים כל מיני לשונות של כפירה שאסור לשומעם וצריך לקروع עליהם, ושקבעו לעצם יו"ט ביום לידת ש"צ, ואמרו אז 'מועדדים לשמחה וככ' את יום הנחותה הזה'. וכשנסחאל ש"צ שר"י אם יש עון בהרגת אלו שאינם מאמינים כמותם, השיב שדרם מותר ועומד, וגם אין חילול שבת ר"ל.
- מבורר מהשו"ע על האיסור לשמעו לריבו כשמורה נגד התורה, ואפילו כשהמצוותו לעבור על איסור דרבנן, צריך למחות בידו. ומוכיחה מהרמב"ן וספר החינוך והפוסקים שהציווי אפילו על ימין שהוא שמאן, נאמר על היב"ד הגדל שבירושלים, ולא באיש פרטני, ורק'ו לא במשוגע שעוסקה עצמה כנביא.
- מביא דברי הרד"ק לגבי ההג שבדא ירבעם בן נבט מליבו, שהמציא דברי כזב באותו זמן שהיה תחילת מלכותו.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

- מוסיף שזאת שהם קבעו זמן מיוחד לאנשי קהלם, שידברו בעת ההיא סיפוריו לשה"ר ורכילות, לדון וללבן נושאים אלו בהרחבה, הם הופכים מצוות לעבירות וככזה".

סימן ג

לעבד לבשר ודם כאילו אין לו גוף

- מעתיק לשון הרמב"ם ביסוד האיסור של העובד לאחד מהנבראים אפילו כשיודע שהוא האלקים, דהוי עובד ע"ז וכגו. ודברי המעשה רוקח שישתו' חמור יותר מהכופר למורי. ומהגמ' ותוס' בשבת ששיך עבודה זורה הנعبد באדם חי, כמו שמצוינו לגבי המן שנארסה העבודה אליו בכלל לא תעבדם.

סימן ד

עוד בעניין המשתק שם שםים

- מהרצ' הקושיא מדברי החת"ס שכותב שרואה ישראל חשוב כאלקים ממש. דהחת"ס כתב זאת בכ"פ הדמיון, ומוכיח זאת מקומות רבים בש"ס שנכתב בלשון של כ"פ הדמיון, וכן מוכיח מלשון המקרא והיותם כאלקים, שבתרוגום יונתן ואונקלוס ורש"י וכל המפרשים הסכימו שאפילו הנחש הרשע לא הצע שתהיה חוה חלק מה' בשיתוף, אלא הכוונה כמו.
- מביא לשון הס"ח שאינו משני את השם לפני הדיות, אל תעשו כמוני ואל תמיוני.

סימן ה

חדש אסור מן התורה

- מעתיק מתוך החת"ס בתשובותיו בחומר אותן המשנים מנהגי ישראל, שאין בכוחם דבר זה, ורק לגדול מן הראשונים בחכמה ובמנין, ושכל אלו הבונים במה לעצם ופורשים במנהגייהם מרוב ישראל, היישין דעתו לאמשוכי ישראל בתרייחוצדוק וביתוס.

סימן ז

הזמן להחטונה של אנשי הכת

- פסק שלא שיק קדושה או טומאה באותיות הדפוס בימיינו שהם רק צילום ולא ממשות דיו כבימי קדם. אמנם מצד זלזול בפסוקים שיש בהזמנות ראוי לגונזם ולא להשליכם לאשפה.

סימן ז'

באכילת מצה שעריכין לכוין לראש הכת

- מבהיר עפ"י דברי השו"ע ושו"ע הרב והאלש' אברהם דאין יוצאים יד"ח המצוה, ואפילו לשיטת החיי אדם מחשבתו ניכרת מעשי' יצא, אמנם זהו רק כשהועשה מלחמת ציון ה', ולא מלחמת רבו.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן ח'

לצאת מצות לולב ע"י רע"ב

- מדגיש שנעלם מהם דברי הטור והב"י המפורשים, שעיקר מצות לולב הוא הנענוועים בהלל, והרי במצוה שבגופו איןו יכול להוציא אחרים, כמו שאיןו יכול תפlein במקומם, ובולולב עיקר המצוה בהלל כבטור ובב"י, ומהשו"ע יוא"ד דהמנוע מאחרים לעשות מצווה דחיבבים לנודתו, שהולך בדרך הרעפארמים, בנוסח מצד שהם מבזים ת"ח, גם על כך חייבים נידיים כבגמ' סנהדרין וברמאכ"ם הלכות תשובה.

סימן ט'

יהود עם חמניהג

- מברר מהגמ' בב"ק ומהרמ"ם דסיגרת דלת באדם המטיל אימה ונוקם ונוטר כנחש, שמפחדים לפתח הדלת נגד רצונו, הו יחווד האסור.
- מצטט מחבל פוסקים ראשונים ואחרונים, דיחוד פנואה מדאוריתא.
- מבאר מהשו"ע שאיסור יהוד נאסר לאשה כמו לאיש, ומליקין אותה על כך.
- מסיק דאבי הנערה מחייב לעשות כל הצדקי למונעה מלחתהיחד עמו חיללה.

סימן י'

ספר על אשה שהיא נאה

- מביא העובדא בוגמ' סוטה מישו הנוצרי שדיבר על עני בעלת האכסניה, ושהוא כיישף הסית והדיח את ישראל, ומהגמ' בע"ז אסור להסתכל אפילו באשה כעורה.
- מנסה למה קראווהו רשות, והרי הקורא לחברו רשות יורד עמו לחיו. ומתרץ לפי שצפה בנשים ובא לידי עבירה.
- מנסה מבגמ' בכתבאות דכשמרוקדים לפני הכללה אומרים כלה נאה. ומישב דבודאי אין הכוונה שמסתכלים בה, כمفorsch שם שאסור להסתכל, והכוונה ששמעו מקרובותיו לצורך השידוך בלי הסתכלות ח"ז.

סימן י"א

בנדון הכת שהולכים למקום פריצות וזוחמא

- מפרש האיסור לנסוע להתוועדות אנשי הכת עם מנהיגם על שפת הים בעיר אילת, שמשמעות בוגמ' ב"ב ובמהרש"א שם דאפילו אם עוזם עינוי בדראכא דראכא אחרינא נקרא רשות, וכ"ש שאיסור גמור לנסוע לשם. ומציר האסון הנורא שאריער ביום שמחת תורה תשפ"ב, שנרגנו המון נפשות באכזריות נוראה, ע"י שהלכו להתוועד במסיבה לגילוי עריות כידוע.
- מברר שאין שום טענה להצדיק את עצם שהולכין אחר רבעם, שהרי מבואר בוגמ' ובשו"ע שאפילו על איסור דרבנן אסור לשmove לו ולעbor ח"ז, ואפילו מתלמיד חכם, אם הוא

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

מוזל במצוות, אסור לשמע דברי תורה מפיו, ואסור לסמוק על הוראותו, שכן כל המזונבים אחريו ושומעין לקולו, ירדו לשאול תחתית.

- דוחה המצאות הטפשיות של ראש הכת שבאלית יש מקום קריעת ים סוף, שהרי כדיוע מקום קריעת ים סוף רחוק מאתיים וחמשים ק"מ מאייה.

סימן י"ב

במי שישדר קידושין באיסור לכהן שנשא אשה שהיתה נשואה לגוי

- مبرור האיסור שבדבר מהריטב"א והשו"ע, ומוחה על שרואת הכת צוה להר' גרשון שפיצר שישדר קידושין, וכן עשה, ועייז' הרים יד בתורת משה, וחילל ש"ש בפרהסיא.
- מציר גם העובדא במאי שישרב לגורש אותה, וברח לאלה"ב, ושכוו אנשי הכת אנשים שהכווהו מכות רצח עד שאיבד הכרתו, ונתוגט בידו ושלחו לאשתו, והר' ישראל גrynberg שסידר קידושין לא"א, והכל עפ"י ציווי ראש הכת.

סימן י"ג

להסתכל בצלם דמות אדם רשע

- דן שהסתכלות בתמונה תלוי לפי שני הטעמים של האיסור שנתבאר במהרש"א, ומכריע דאיסורה ליכא, כפי שבירר בשוו"ת להורות נתן.

סימן י"ד

אם השיעיבים לכת היהיא מנשבין יין

- פסק להלכה דינם יין נסך, עפ"י דין השו"ע במומר, ומהדרכי תשובה בשם הפסקים דהכופר בדברי חז"ל הו כמור לכל התורה.
- מעתיק לשון המאור ושם, שאפילו אל בעל מופת אסור לנסוע, כשהוא מר לעבור חלילה אפילו על קל שבקלות, שמכשולות גדולות יבואו על ידו, ולבסוף יגיעו חז"ל לעבוד ע"ז.
- מציר לשון הנודע בייחוד שהתקבטה חסידים יכשלו בהם, שכידוע אמר הבуш"ט הק' זי"ע על גדלות הנודע בייחוד שלשליש העולם קיימים בזכותו, אמן בודאי על כת 'חסידים' كالו שפיר כתוב יכשלו בהם.

סימן ט"ז

שחיתת אפיקורוס

- דוחה דברי השואל שטען דבשו"ת מהרי"ל הקשר שחייבת אפיקורוס, שהרי כתוב במפורש (בסי' קצ"ג) דבמושמד לע"ז נפל, והיינו בצוותא מדרובנן שיודע דברי חז"ל וא"ה החשוד לעבור.
- מבאר דהשוחטים בזמןינו מקבלים קבלת סמיכה אחר שנבחנים, מAMILם הם בכלל צורבא מדרובנן, ונמצא דאלו יודעים ריבונים ומרודדים. ובאייא מהדרכי תשובה דמי שאיןו מאמין

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

בדברי חז"ל דינו כעכו"ם, ומשו"ת מהנה חיים דהbowut במצבה בדרך אפיקורסות הוא בגדיר מומר להכיעיס, ומשו"ת דברי חיים שפסל אפיקורוס מלחיות מלמד.

- מסביר בדברי הגמ' בסוכה ותוס' בסוטה ומהבן עזרא גודל עונשו של המষתף ש"ש בדבר אחר שנעקר מן העולם במתה משונה, ודברי הרמב"ם בהלכות תשובה שמונה את הנדון דיין בין החמשה שנקרוים מינין.

סימן ט"ז

אנשי הכת אם מצטרפין למניין

- מצין למה שביאר בתשובה בנידון המינים והאפיקורסים, שלגבי צירופם למניין מצטרפין.
- מזכיר דברי הגמ' ותוס' ומהבני יששכר חומר העניין של שיתוף שם שמים עם דבר אחר.
- מסביר שהמטורפים הללו משתפים ש"ש במחשבתם וגם בדיורם, ובביא מהחת"ס שבזה העיקר הוא המחשבה. וזאת בנוסף לטפלה שלא הייתה כדוגמת מנהיגיהם בכל תלמידי הבуш"ט הক' זי"ע לדורותיהם.
- אין מדובר הם גרוועים מהצדוקים, שבראשית דרכם כוונתם הייתה לשם שמים.

סימן י"ז

עוד בעניין הנ"ל

- מקשה איך פסק להתיירם להצטרכן למניין, ואילו לגבי יינם פסק דהוי יין נסך. מיישב לחלק בין מומר למין, שהמורר מאמין בדברי חז"ל, ולכן כשהיאנו עושה להכיעיס אין יינו יי"נ, משא"כ במין, ומשו"ע הרוב הדתיר לצרף העבריניים למניין.
- בעניין לקרותו לעלות לתורה, מביא מהשערי אפרים והחכם צבי שהמדובר בדברי אפיקורסות וכן הפוך ממנו אפילו מצווה קלה, אסור לקרותן לתורה.
- בנידון אם מותר לו להיות שליח ציבור, מביא מהמהר"ם שיק שלא נחשב שליח, כיון דאינו נקרא בן ברית, כמו שכותב המג"א לגבי מומר.

סימן י"ח

אם מותר ליכנס ולהתפלל בכיהכ"ג שלהם

- מזכיר דברי הגמ' שאסרו ליכנס לבתי המינים אפילו כאשר רצן אדם אחריו להרגו או אם נחש רצן להכישו, והואיל שכותב הרמב"ם שהעובד לאלה זולת השי"ת כדי להיות מליצ' בינו לבין רבנן העולמיים הרי זה מין, וכך גם מצד שהכת מbezim ת"ח דינים כאפיקורסים, ממילא פשוט שאסור.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן י"ט

אם לפרסם עושי רשות

- חוקר האם צריך להימנע מלפרסם רשותם אצל החילוניים, ופושט דכאשר רשותם מפורשת ואין רשותם לקבל תוכחה, מותר וצורך לפרסם.
- נתן טעם לדבריו, מצד שמנاهיגם שלוח אוטם שיקבצו כסף דוקא אצל החילוניים, שאיסור הוא להחזיק ידי עובי עבירה, ולא לכלת למקומות פרוצים, שהשוקץ הזה מנהיגם מוליכם לשם, וכבר הורו לנו חז"ל בגמ' יומא וברש"י שם שרשע המראה עצמו כצדיק, מצוה לפרסמו מפני חילול הארץ שלא ילמדו מעשיין, כי סבורים שהוא צדיק.
- מזכיר פסק מהר"ם מלובלין ומהר"ם שיק,,DBAOVEN שלא קיבל התוכחה בנהת, ילבינו פניו ויכלימו והיפרסמו קלונו ברבים.

סימן כ'

בהאיסור להחזיק ידי עובי עבירה וליתן להם צדקה

- מקדים בהמפורש בשו"ע אסור לעובי עבירה, וմדברי הספר על הגאולה ועל התמורה, שכל המתחבר לעובי עבירה שנוטן להם חיזוק הן בממון הן בכבוד וכדומה הרוי הוא כמוותם, ונעשה שותף לכל מעשייהם הרעים.
- חוקר מצד הדין של מסיע דין בו ממש, אלא דעתך' לכתילה אסור להיות מסיע אף בכח"ג.
- מסיק מדברי הכתב סופר לנ"ד, דהgem' שמסיע אין בו ממש, אבל באופן שמסיע ידי עובי עבירה יש בו ממש. והואיל שבמוסדותיהם מלמדים ענייני עבודה זרה ומינות, לכן כל התורם להם, נעשה שותף בכל פעולותיהם הרעות.

סימן כ"א

בנדון הבניין שבונים אנשי הכת

- מביר שאסור ליכנס לבניין זה שנבנה בעבירה, ואפילו לשיטות שהוחשבים שעושין מצוה, הוי מצוה הבאה בעבירה, מפני שבונים עם מעות של גזל, כבגמ' ב"ב ובrome"m וביויסף אומץ, שאיסור גמור להחזיק ולגבות כסף מי שאינו יכול לתת, והרי המנהיג ושלוחיו כופין ללוות ולמשכן ולמכור דירות, ולוקחין פט לחם וחיותם של הטף והmeshpachot שלהם, כאשר אין הסעודה מספקת לבעליה.
- מביא לשון הרמב"ם בהל' תשובה שכותב בין כ"ד הדברים שמעכbin את התשובה, האוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה, שהלה מדמה בנפשו שלא חטא כלל.
- מסכם להלכה, היהת ובנין זה נבנה באיסור גזל, אסור ליכנס בו כדי בית שנבנה בשבת באיסור וככשו"ע או"ח.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

סימן כ"ב

לקבל וליהנות מעות ממומרים

- מצין מה שביר ללהכה בתשובה שאסור לקחת כסף ממומר עבר בנין ביהכ"ג, ושביהכ"ג שנבנה באיסור אסור ליכנס בו כבמג"א.
- מספר עבדא עם אביו כשהיה בבחותו אצל הרה"ק בעל האהבת ישראל זי"ע, והגיע שם אמר שרצו שאמו לא תהיה ברוגז עמו, שבאה לביתו וראתה המצב בפסח אצלו שא"א לה להיות שם ר"ל, והלה הוציא סך גדול ורצה ליתן לרבי, וסירב וענה חס ושלום.

סימן כ"ג

שאלות שונות בנוגע לכת

ברית מילה בכת אחר השקיעה

אם הספיקו לפני זמן ר"ת, לא נחשב כנימול בלילה.

חתן שבוחפטו איינו מכoon לקידושין רק לראש הכת
מעשה נתינה הטבעת מוציא מידי מחשבה וקשר.

להעביר נחלה מהבן שכת

מהגמ' מוכחה דין להעביר, חוות אם ישמש בכוף לעבירה, כגון לבנות בנין הכת דמעבירין.

ירושה לבן שלא אמר קדיש על אביו
ירוש את אביו כמו כל רשות ומומר.

לארח בליל הסדר בן מהכת כשיביט רק על תמורה רבו

לענין שלא ילמדו ממעשו, האב יכריע, שם לא ילמדו ממנו מכיוון שנראה כמשוגע, אז
יזמיןו, ואם כן ילמדו, פשוט דין להזמיןו.

קייבוץ נשים ע"י ראש הכת בביה"ק

הכשליל אותן בזה, שפרץ גדר במנגן של בניי. ואם מפריע לאנשים שהולכים לשם, אסור,
כליזמר בביה"ק הוא קלות ראש ואסור כבשו"ע יו"ד (סימן שס"ח), והגם שיטענו שהכלי
זמר הוא לצורך דבקות, הרי גם בבייהכ"ס אסרו זאת בדרך המתחדשים.

הבות ספריהם בבייה"ג

כיוון שיש דברים אסורים בספריהם, לא יכנסום לביהם"ד, כדי שלא יחתטו הבאים.

ניגונים שלהם

הניגונים שהם משתמשים במילים המיוחסות להקב"ה, כגון "אתה ההיליגער רבינו בחורתנו
מלל האומות ועשית אותנו עם סגולה", אינם אלא דברי כפירה.

לקנות סט"ם מסופר שלהם

אין לקנות מהם.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

**לבך על תפלי שלם
כשאין לו כלל ניח בלי ברכה.**

**רב שקידש אשת איש בחוראת ראש הכת אם אפשר עוד לסמוך עליו
המזולל בנסיבות ובת"ח, קל שבציבור, ואסור לשמעו ד"ת מפיו, ויש לנודחו כבשו"ע
ובברכ"י ובאבקת רוכל.**

**להודיע לתורמים שלם
מחויב עפ"י דין להודיע להם, כדי להציל ממונם, ובספק צרייך ג"כ לעורר אותםшибרו
מטרתם.**

**להשתתף במסיבתם
MBER מהגמ' בע"ז חומר האיסור לישב במסיבה עובדי ע"ז, ומהגמ' בסנהדרין שנקי הדעת
בירושלים לא נכנסו לסעודה עד שידעו מי מסב עמם.**

**לפרנס אנשים מהכת
מכרע דבכספים יש איסור לסייע לעוברי עבירה, ושיק החש של לפני דלפני עור,
ולשית הדגול מרובה א"צ להפרישו.**

**לאבד ספריהם
מותר להזיק חפץ חבירו כדי למונעו מעון, וביש"ש (בבא קמא פ"ג סימן וט'),adam חשוב
מותר להכותו.**

**לשקר את ראש הכת
היות והחילוף יכול לגרום קלקל לעתיד, שמחמת זה השידוכים שיעשה לא יעלןיפה,
ימנעו מלכחת אל היישבה בימים אלו.**

**לומר תחנון ביום אדם
ביום אדם של הציונים, נהגו גדולי הדור, כמו החזו"א והדברי יואל, לומר תחנון אפילו
כשהיה שם ברית, ואמנם הייתה שישנים שם כמה מאנשי הכת, והם עלולים להכותו, וק噫יל
בגמרה (ערכין דף ט"ז ע"ב) דתווכחה עד כדי הכהה, ולא הכהה בכלל, שווא"ת עדיף.**

**למסור השופכי דמיים
ambil פסק השו"ע דהמוחה רשיי למוסרו, וזהו גם כשה אין חשש שיכה עוד, בפרט שראש
הכת שותק, והם עלולים להמשיך בדרכם הרע**

**לשנות יין מבוזץ בביהכ"ס שלם
מניעת שתיתת יין אינו בכלל האיסור כחוקות הגויים, כי הרמ"א כתוב שדבר שנגנו לתועלת
מותר, ומסתמא זה שמונעים יין בביהכ"ן שלהם הוא כדי שלא ישתכוו שם, והוא לתועלת.
ואין מחויב לסכן נפשו נפשו ולשותה.**

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

הווצה לעזוב את הכת בשבת

א) אם יש לחוש הרוחו תשובה שלו עשוי להתקורר, ובפרט מחרמת שמיית דברי מינות אצל המסייע, פשוט שלא ישאר שם.

ב) כאשר איןנו יכול להסתלק ממש בלי יודעים ובלא חילול שבת, צריך לעשות בהקל הקל (יוםא דף פ"ג ע"א), וכגון שישע אותו ערבו, וכשהזה א"א וצריך להזעיק השוטרים, אם יכול לצלצל להם בדרך שניני עדיף, ואם יוכל "לבקש מהם" שיבואו רגלי, באופן שהם לא יחללו באיסור דאוריתיא עדיף, ובמקום שא"א להזעיק אותם, וצריך לחולל שבת באיסור דאוריתיא, כדי לבrhoת, וכגון שהיהודים יסיע אותם, או שהוא בעצמו יctrך לנוהג אותם"א כדי לבrhoת, ובלא זה ישאר עם המינים, ג"כ שרוי.

להකשב ל��ול הבלתים

ת"ח יר"ש יכול לבורר הבלתים ושתותם, אך זה לא ניתן לסתם בנ"א, ואין להם לשם פטפטוני דבריהם, שמא יזוקו מהם.

להקשב לנגינתם כדי לגלג עלייהם

אם אין בהדברים ענייני חילול השם, אין איסור לשם, הגם שימושם מהם טפשותם, וכشمיעת זמר של תינוק שוטה, וח"ז לשם זמר הכלול כפירה.

lezat id"ch kriyah"t mahem

יש לדעת מי כתב הס"ת, ומתי, דאם הס"ת נכתב לפני התחלת ענייני מינות מותר.

חייב אנשי הצלחה להציג מידיו השפ"ד

אם נקרה לטפל למי שקיבל מכות "רצח", כלומר שהיא בספק סכנה נפשות, בחו"מ (סימן תכ"ו) דנו הפוסקים עד כמה מהחובבים להצלת זולתו, ולהירושלמי מחויב ליכנס בספק סכנה כדי להצליל מי שבודאי סכנה, ואין ספק מוציא מידיו ודאי, אך בשוו"ת הרדב"ז (ח"ג סי' תרכ"ה) כתוב שהמכנים עצמו בספק סכנה כדי להצליל את חבירו ה"ז חסיד שוטה, שספק שלו עדיף מודאי של חברו.

להתרחק מספריהם ד' אמות צואה ותקרובות ע"ז

דף שلنנו קיל מדפסו היישן, כי הנעשה ע"י צילומים וכדומה, לכ"ע אין בו קדושה, וממילא גם טומאה אין בהם. ואמנם אסור לקרותם, מכיוון שיש בהם דברי מינות, ואיןו חשוד שיגנוב קונטריסים הללו.

קול קורא מרבניים בשבת

תלו依 אם באמת ע"י העברה חזק לתחום יצילים, וקשה להאמין שיש מציאות כזו.

בכתיבת ספרים מיט כה פון ... עפ"ל

היות שאין מינות במילים אלו, הגם שאין כוונתם רצואה, מ"מ אין בהם דברי מינות, אסור לתולשם ולהשליכם.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

להכנס לחניות הנמצאים במבנה הכת מוחר.

לומר לתלמידות שהרב רואה אותם דרך התמונה חס ושלום.

אהה להכנס בשעת תפילהם לעזרן אין לחוש בשלילה.

בחדר שיש בו תמונה של ראש הכת אם צריך מומזיה ע"ז זו אינה פוטרת.

לבשל בשכר ליום أيام לפני עור אין כאן בזה, ומסיע ידי עוברי עבירה נמי אין בזה.

עסקנים המסייעים להשתיק דם הנדרפים מותר להמוכה למסור המכבים, וזה שמעכב, לא כדי עשה, והיות הדבר בדבר בסכנת נפשות, מהוביים לבטול בחו.

למסור את המסיעים לשופ"ד מותר לפרסם ולא למוסרם.

דרך תשובה למי שפרש מהכת היהות והמעות הם גזל בידו, מהויב להחזיר, וכשאינו זוכר מי לפקח, יעשה צרכי רבים, וכשאין לו, לכחה"פ יבקש מהם שימחלו לו.

לפרסם בין אלו שאין שומרין תוי"מ דרכם הנלוות יש חיוב ממשם השב תשיבות.

חולות עגולות ביום أيام אין החלות העגולות אסורות באכילה, וממילא אין בעל המאפייה בגדר מסיע ידי עוברי עבירה, כי באפיית לחמים אלו מראים רק שהם שוטים מטורפים.

לעבור על מנהג כדי שלא יחשדוו כאחד מהכת מברד דמצד דיני נדרים אין לו לחושש אם ירצה לפשוט מיד אחר הברית, אף שמנגנו להישאר עד אחר מנוחה, כבשו"ת שלמת חיים דמתיר לעبور על מנהג שנาง בעצמו, על סמך המודעה שעשה בעבר ר"ה. אמן מאידך גיסא טוען שאין רואה צד חיוב לפשוט בגדיו בගלים, וכ"ש כזוה במקום סכנה.

אם יש אייסור מסיע לשמרILDIHן ביום أيام אדרבה חייבם לאורח אותם, דעלולים גם לשלווח הילדים לבתים שאינם שומרין תוי"מ כדי לקיים מאמר המנהיג, ויאכלו שם נו"ט.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

סימן כ"ד

למסור חינוך הילדים במקום שנמצאים אנשי הכת

להכנים ילד ת"ת שיש שם מלמד מהכת פושט מדברי השו"ע יו"ד שאסור למסור ילד לעכו"ם שלמדו ספר או אומנות, כי ימשכנו למינות, וכאן ג"כ המלמד שיש לו דיעות כיויבות, קרוב לוודאי שישריש זאת בתלמידו, ומהחכמת אדם שאצל ישראל אפיקורוס חמור יותר מאשר מלעכו"ם, דממשיך יותר.

להכנים ילדה לבית חינוך בנות שיש שם מלמדת השכיחת לכת צרייך למונו, אפילו שימושה בדת לבית ספר שאסור לדבר שם דבריהם שלהם, ומירחתה, אמנים ידועים דברי רבותינו הক, דאין מוסרים ילדים רק ליר"ש, והיות שמאmina בשיתוף, (drogur מע"ז) ימנעו.

למסור תינוק למטפלת מאותה הכת
מותר, ואין חשש שתשקנו יין נסך, כי אין משקין יין לתינוק.

סימן כ"ה

לבזות מהזיק ידי עברי עבירה

פסק שאין עונשיןআ"כ מזהרין, ולכן יזהרו את מי שמסית ומדיח לדרכם הרעה, שאם יודע שימושם בדרכו הרעה, בהסתה ובבדחה, אז יפרסמו אותו בכל העולם, באופן שגם אחר עשרה דורות ימנעו מהשתדרך עם נכדיין, ושרא"י.

סימן כ"ז

חסידות של אכזריות

مبرור שישוד החסידות של הכת הלו בניו כסדר על אכזריות, הן בהכאות הענשות וקללות, והן בהפרדת משפחות בין איש לאשתו ובין הורים לילדיהם, והן שכופין לשעבך דירותיהם ממונם מאכלם וכל טיפת נפשם וחוויהם למנהגם הרשע, בלי שום שמן של רחמנות שזו הסימן לבני אברהם יצחק ויעקב, עליהםם תקנו את ברכת למינים ולמלשינים, והזדים מהרה תעקר ותשבר וכו'acci"r.

סימן כ"ז

אכזריות בהרעת עוללים ויונקים

• מתירוע נגד זה, ומציין למה שבירור בהלכה, שאסור להפסיק מהנין כדי שהברית מילה תהיה בזמן, אף ש"מ"ע מה"ת וביום השמיני ימול, ק"ו מחמת גזירה זו שזו אכזריות ומסכן לתינוק ומונע בריאותו בעתיד.

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

סימן כ"ח

אם מותר לחולל שבת כדי להציל אנשים מהכט

- מקדים עם ההלכה בשווי שחייבים לחולל שבת אפילו באיסורי דאוריתיא כדי להציל בת שנחפשת לשמד ר"ל, וטעון שהרי נד"ד שזו מינות גרע מעבודה זורה כבגמ' שבת, אלא שיש להתבונן האם כשייתן עד מוצ"ש יאוחר את המועד, ואם ע"י החילול ימנעו אנשים מלהצטרף אליהם לגמרי.
- דין לגבי אותם שכבר נתקפו לכתחילה מושג מהם בשם ב"ק, אי דמי למש"כ בשווי'ת ויין דוד לגבי נשים שנתקפו ע"י ערביים, שיש להן סכנת נפשות בבריחתן ממשם.

סימן כט

למהות נגד הכת במקום סכנת נפשות

- מצין לדבריו בשווי'ת ויין דוד דכאשר מוחים על עובי עבירה hei קידוש he' על מס'ג, והיות שמסכנים נפשם בזזה, דין שם כבר האופנים אם מותר ולמי מותר ליכנס לסכנת נפשות, כשמטרתו להחל הכת.

סימן ל

החייב למחות נגד כת הידועה

- מקדים בדברי הגמ' בגיטין 'מדשתקו חכמים ש"מ דנicha להו', ומסביר דאילו לא היה הבעש"ט הק' ז"ע יוצא נגד כת פראנק, היו נתפסים ר"ל חלק גדול מישראל על ידם, וככלפי זה נאמר הציווי של לא תגוררו מפני איש להילחם כנגדם.
- מצטט מכמה מקומות בש"ס ובמדרשי הפלגת העניין של המחניף לרשות וגודל עונשו.
- מקשה דברי נראה מדברי ספר החינוך והמנהת חינוך והמג"א בשם ספר חסידים דבאופן שיש חשש שניקום בו ויירגנו פטור מלהוכיחו. ומתרץ ממש"כ הפמ"ג דכל זה דוקא ביחיד, משא"כ באופן שנמשכין ע"ז רבים ותשב"ר, השותק או דמו בראשו וגורם חילול he' נורא.
- מזכיר דברי השדי חמד שלא שיק לומר הכלל כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כו' ביושב על מדין, ובגדר 'עד כדי הכהה' מהמנהח"ה והגаг"מ, ושלא שיק בעניין זה המושג של כבוד הבריות. מביא לשון הספר ציצת נובל צבי לגבי החיוב לגעור בכת ש"ץ שהקימו להם תורה חדשה, והחוב להכריז לבני הדור שישורו מהרשעים הללו.

סימן ל"א

אם מותר למחות נגד הכת במקום סכנת נפשות

- טוען דברי מדברי השווי'ע והפוסקים משמע שבמקום סכנה אסור לסקן עצמו ולמחות. אלא מיישב עפ"י דברי הנימוק"י במס' סנהדרין דכאשר הדור פרוץ מותר למסור נפשו לקדש השם, ומשו"ת מהרי"ז דבמקום קידוש he' מהייב למסור כל ממונו.

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

- מסיק לנדון דין, היה ורואים ר"ל קהל מאות אנשים נשים וטף שנתפסו בכח נוראה כזו, מותר לקדש שם שמים ולצאת נגדם בלי שום מוראה, שבגלל שתיקה כזו נגרם חורבן ביהמ"ק כבגמ' שבת.
- נושא ונוטן בדברי הגמ' בסנהדרין לגבי ינאי המלך, שיראו מהויכחו, שהרי הרג את חכמי ישראל.
- מחלוקת בין מצות עשה של תוכחה שלא נאמר במצב של פקו"ג, משא"כ הלא תעשה של לא תגورو נאמר אפילו בספק פקו"ג כמו שכותב הספרי בפ' דברים.
- מפלפל בשיטות הפוסקים, האם במקום פקו"ג מותר לדין להסתלק מן הדין, ומסכם בנד"ד דהויאל שהחילול ה' שלהם כבר התפרנס בכל העולם, لكن אין שום היתר למנוע מהויכחים, וכ"ש במקום ספק ספק ספק ספק סכת נפשות.

סימן ל"ב

דמו של זכריה הנביא

- מקדים עם דברי הגמ' בгинטין שדמו של זכריה רתח כמה שנים אחר החורבן. מקשה מדוע לא נח דמו. ומישיב דהויאל שהרווצחים המציגו אופן מיוחד להשתיק למוכיחם, ע"י שיירגווהו, כמו שעשו לישעה הנביא ולירמיה הנביא, וכן כל פעם שמאיימים על המוכיחה, מביא חרוץ אף על היגתו, וכיון שהרשעים לא הפסיקו מדרךם, לא שקט הדם מרתיחתה. ומסיים דבני קרה לא מתו, וברינוי הכת הירوعה מב"ב ממשיכים בדרך זו להכות המתנגדים לשיטותם עד זוב דם, עד כדי שהרבנים שרצו להביע דעת תורה כנגד מפחים ממוכתיהם האלימה.

סימן ל"ג

להוציאו להנצל משפט"ד מידיו הרשעים האלו

- מכريع עפ"י דברי השו"ע והרמב"ם שאסור ליכנס למקום סכנה, והיות שאנשי הכת חשובין על שיפיכות דמים, כפי שכבר ניסו להרוג אחד שפירש מהם, דפשוט שמהוויב ליתן הכל בעד נפשו ולא להיות בכלל מאבד עצמו לדעת על ידם.

סימן ל"ד

אם המוכה יכול לקבל אצל הערכאות בלי חשש שייחזר להכותו

- דין לגבי המוכה ע"י אנשי הכת, מדברי הרמ"א בחו"מ שרשאי לחייב אצל הערכאות, אפילו על מה שעשו לו בעבר, ולא רק על החשש שיכנו בעתיד, וכן הכריע בפתחי חושן.
- מביא משות' מהר"ז והדרכי משה טעם ההיתר לקבל, משום שאין אדם נתפס בשעת צערו.
- חוקר דלכוארה תלוי מתי קיבל עליו, דהרי יש שיעור של י'חム לבבו' דמיירי בשעת חיים, ובביא דברי שו"ת מהר"ם מרוטנבורג שתמה מהיכן מקור הלשון שעת זעם בזה.
- מעתיק לשון מהר"ם מריזבורק (שבסוף שו"ת מהר"ז ויל) שהאריך לבאר ההיתר למוכה

קובץ תשובות הגרחיד"ו ווילס שליט"א

לקבול אצל גויים, ואפלו אם עי"ז יפסיד המכחה כלל אשר לו, ולאו דוקא המכחה רשיית הקובל, אלא כל אדם מצוה עליו להגיד לשופט פלוני המכחה פלוני וכו'.

סימן ל"ה

מי שכבר קידש השם אם יברך

- מעתיק באריכות לשון השל"ה הקי' דמי שבא לידי קידוש השם, יברך קודם קודם שיחרגו מהבמה בא"י אמר"ה אקב"ו לקדש שמו ברבים, אבל איןנו מחייב להביא עצמו לידי זה, ואדרבא אם יכול לברוח או לפדות נפשו, ניתן את כל הון ביתו ולא יهرיג, ומספר עובדא מהרה"ק בעל הקדושות יו"ט שאמר שם הוא לא זוכה לקדש את ה', לכיה"פ בניו יקדשו.
- מקשה כיצד יברך, דהא בעין שיהא עובר לעשייתן, והרי כבר קידש את השם, וההריגה היא רק ענין של נקמה. ומישב דעת"י הרירה יתפרנס שנהרג עקה"ש א"כ הוא עובר לעשייתו, ולא עוד שהרי בידו להינצל אילו יחוור בו ולהצדיקם, ממילא נקרא עובר לעשייתו.

סימן ל"ז

להפריד בין בעל לאשתו

- מזכיר מכמה מקומות בש"ס שהפליגו בחומר העניין של הבאת גירושין בין איש לאשתו.
- מביא משור"ת בית יצחק והפוסקים שלפעמים התירו לישא על אשתו במקום חדר"ג מחמת חשש הרהורים, וק"ו בדרך קבע שרוב העוננות הם גורמין עי"ז.
- מסכם דשיטתם בהזה נגד המובה בספרי הקודושים, שככל מ庫ור הפירוד בא מהסת"א, ומכך ניכר כל רוע מעשיהם שהם תולין עוד זאת 'בקדושה ובחסידות' כביכול, ואילו בפועל נהוגין בהיפך הגמור מהקדושה, ולכן כל מי שיש לו זיק של יראת שמים צריך לברוח ממש כבודה מן הארץ.

סימן ל"ז

המקלל זולתו

- מקרים בעוצם האיסור קלקל, בפרט לאדם גדול. ומסביר דאפלו שאמרו בגמ' מכות קללות חنم לא תבוא, מ"מ זה שkilל הרי הוא בכלל אדור, כדכתיב ומקלך אדור, ומה שתכתבו הרמב"ם והמנה"ח בזה. ומעלה להלכה פטוקה שצורך לקוברים בין רשעים גמורים, כמשמעות הגמ' ביבמות וברש"י ובתוס' שם.

סימן ל"ח

لتבוע לערכאות את אנשי הכת

- מבאר דכאשר לא ידוע בבירור שהלו לא ציתת דין, צריך קודם קודם התראה, כמפורט בתומים ובכسف הקדשים ובשורות וישב משה.
- מכريع דברמצב שהותר עפ"י דין התורה לתובעם בערכאות, ואפלו כשהותר לאבד את גופם

קובץ תשובות הגרחיד"ו וויס שטייט"א

בבחינת מוריידין ולא מעליין הנאמר על המינוי, מ"מ אין ממונם הפקר כבגמ' ב"ק ובשו"ע חוי"מ, וכדברי ההפלהה שגם באופן זהה אסור לגבות ממנו יותר ממה שmagiu לו בדייני ישראל.

סימן ל'ט

להתוכחה עם אנשי הכת

- מביר מדברי הרמב"ם שאסור להתוכחה עם האפיקורדים, ומפרט חלק מהתנהגותם העוקמה שנראית במצוות לכל, כגון שביטולו למגמי מכל העדה שלהם לנענע הלולב בהלל, ובעיקר ענייני האפיקורסות הנשמעים מהם, כגון שגוראים למנהג שלהם לא שתיק באשעפער' שהם מאמינים בשיתוף ממש כמו אותו האיש יש"ז, שהשיתוף יותר גרווע מעבודה זורה כمفושש במעשה רוקח על הרמב"ם, וכל הלשונות והביטויים שהם אומרים ומלמדים לילדיהם שלהם לומר מדי יומם ביוםם בתפילהם, ממש כפי שמובא בהנחות אנשי כת ש"צ.

סימן מ'

תשובה לאנשי הכת

- חוקר אם יכולין בכלל לעשות תשובה, שהרי על העבריות בדברים שבין אדם לחברו שהם עושים, כהכאות בזינות וקלות וכדומה צריכין לרצות תחיליה את הנזקן כבמשנה בב"ק ואח"כ לשוב, אבל על ענייני מינות נחلكו הפסיקים אם מקבלין אותן בתשובה.
- מצד ר' עמי הארץ שביהם, ששיקד להמלין שעשו בפקודת מנהיגים, והיו בבחינת הטועה במצות לשם דרכי חכמים כבגמ' הוריות. אבל הלמדנים יודעי ספר שביהם, אינם יכולים לתלוות מעשיהם אפילו בב"ד הגدول כבגמ' שם.
- מבאר שהחוללה מעשיו במנהג שלו שמחшибו כרכו, הוא בגדר חסיד שוטה, שהרי כל ילד קטן שלמד גם' בפ' אלו מציאות יודע האמור שם, שאם אמר לו אביו וכן רבו לכהן היטמא למת או אל תחזר אבידה, שאסור לצאתו, וכך גם היבטים בכבוד המקום ב"ה.
- מעיר שמנהיגים מורייד לבאר שחת את כל המזונבים אחרים, ועליו נאמר בנביא ירמיה הבתחת הקב"ה ליפרע מכל הדוחק ולוחץ לישראל כשיינים יכולים לחת כסף, ע"י שלוחץ אותם לצמצם ממאכלם וחיוותם כדי לתרום לבניינו.

סימן מ"א

אחד מאנשי הכת שרוזча להזור בתשובה

- פוסק שצורך לעשות תשובה על שני הדברים, הן על מה שהכח, והן על מה שנzag בדרך המינוי, ואפיילו כשהיה בשוגג, כברמב"ם הל' שגגות לגבי עובד ע"ז, ואפיילו שלא עבד ע"ז ממש, מ"מ המאמין בדברי מינוי, הרי גרווע מע"ז כבגמ' שבת.